

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2025

aruandeaasta lõpp: 31.12.2025

sihtasutuse nimi: Maaelu Edendamise Sihtasutus

registrikood: 90000245

postiaadress: Viljandi maakond, Viljandi linn, Oru tn 21

postisihnumber: 71003

telefon: +372 6484064

faks: +372 6484065

e-posti aadress: mes@mes.ee

veebilehe aadress: www.mes.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	13
Bilanss	13
Tulemiaruanne	14
Rahavoogude aruanne	15
Netovara muutuste aruanne	16
Raamatupidamise aastaaruande lisad	17
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	17
Lisa 2 Raha	21
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	22
Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	24
Lisa 5 Materiaalsed põhivarad	25
Lisa 6 Kapitalirent	25
Lisa 7 Võlad ja ettemaksed	27
Lisa 8 Eraldised	30
Lisa 9 Tingimuslikud kohustised ja varad	30
Lisa 10 Netotulu finantsinvesteeringutelt	31
Lisa 11 Tulu ettevõtlusest	31
Lisa 12 Muud tulud	32
Lisa 13 Mitmesugused tegevuskulud	32
Lisa 14 Tööjõukulud	33
Lisa 15 Muud kulud	33
Lisa 16 Seotud osapooled	33
Lisa 17 Sündmused pärast aruandekuupäeva	34
Aruande allkirjad	35
Vandeauditori aruanne	36

TEGEVUSARUANNE

Sihtasutuse tegevuse eesmärgid on toetada ja elavdada Eesti maapiirkondade ettevõtlust, luua paremaid võimalusi kapitalile ligipääsuks ning tõsta maapiirkondade ettevõtjate konkurentsivõimet. Eesmärkide täitmiseks mitmekesistab sihtasutus finantseerimisvõimalusi ettevõtluse arendamiseks, toetab maapiirkonna tasakaalustatud arengut, kujundab maaelu mainet ja aitab seeläbi luua maal paremaid elutingimusi. Maaelu Edendamise Sihtasutus (MES) on isemajandav eraõiguslik juriidiline isik. Sihtasutuse 2025. aasta tegevus toimus nõukogu kinnitatud tegevuseesmärkide ja eelarve alusel.

Tegevusaruanne kajastab majandusaasta tegevust seitsme alaasana:

1. käendustegevus;
2. laenutegevus;
  - 2.1. laenamine sihtasutuse omakapitalist;
  - 2.2. sihtfondide haldamine;
3. tegevus riigi poolt antavate ülesannete täitjana;
4. maaelu maine kujundamine;
5. arendustegevus;
6. ülevaade jätkusuutliku ja vastutustundliku tegevuse põhimõtete järgimise kohta;
7. keskkond;
8. töökeskkond ja töötajad;
9. juhtimine.

Aruandeaastal saadi 5,21 miljonit eurot põhitegevuse tulusid, mis on 5,1% vähem kui eelarves planeeriti (2024: vastavalt 5,79 miljonit eurot põhitegevuse tulusid, mis oli 2,0 % eelarvest vähem). Aruandeaasta tulemiks kujunes 4,04 miljonit eurot, mis on 98,4% rohkem kui oli eelarves planeeritud (2024: vastavalt 4,86 miljonit eurot tulemit, mis oli 111,5% rohkem kui eelarves planeeriti). Uusi laene anti välja 26,0 miljonit eurot (2024: 22,7 miljonit eurot) ja uusi käendusi 26,8 miljonit eurot (2024: 30,4 miljonit eurot). Aruandeaasta teises pooles sõlmiti kaks uut halduslepingut Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumiga uute sihtfondide haldamiseks, milleks on Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi 2021-2027 (EMKVF) rahastamisvahendi sihtfond ja Ühise põllumajanduspoliitika strateegiakava 2023–2027 (ÜPP) rahastamisvahendi sihtfond.

1. Käendustegevus

2025. aasta käendustegevus toetus sihtasutuse põhikirjale, 2025. aasta tegevuseesmärkidele ja eelarvele, väikese ja keskmise suurusega ettevõtjate ja mittetulundussektori võlakohustuste käendamise korrale (käenduste kava). Käenduste eesmärk on sihtasutuse kapitali toel lihtsustada väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate juurdepääsu rahalistele vahenditele.

Seisuga 31. detsember 2025 oli käendusportfelli suurus 69,3 miljonit eurot, võrreldes 2024. aastaga vähenes käendusportfell 7,1% (31. detsember 2024 seisuga 74,6 miljonit eurot).

Sihtasutuse poolt käendatud pangalaenude jääkväärtus oli 121,9 miljonit eurot, 6,7% vähem kui 2024. aastal (130,7 miljonit eurot).

Käendusportfelli mahu vähenemise põhjuseks oli jätkuvalt ebastabiilne maailmamajanduse olukord ja ebasoodsast ilmastikust tingitud põllumajandussektori müügitulude vähenemine. Maapiirkonna

ettevõtjate piiratud maksevõime tõttu oli laenuõudlus madal, mis vähendas vajadust käenduste järele. Lisaks vähenes jätkuvalt COVID-19 soodustingimustel antud käendusportfell, mida tavapärastel tingimustel antud käendused ei suutnud asendada.

2025. aastal anti finantseerimisasutustele uusi käendusi 26,8 miljoni euro ulatuses, mis on 11,8% vähem kui 2024. aastal (2024. aastal 30,4 miljonit eurot), ning mis võimaldas ettevõtjatel finantseerimisasutustelt saada laene summas 41,0 miljonit eurot (2024. aastal 51,4 miljonit eurot).

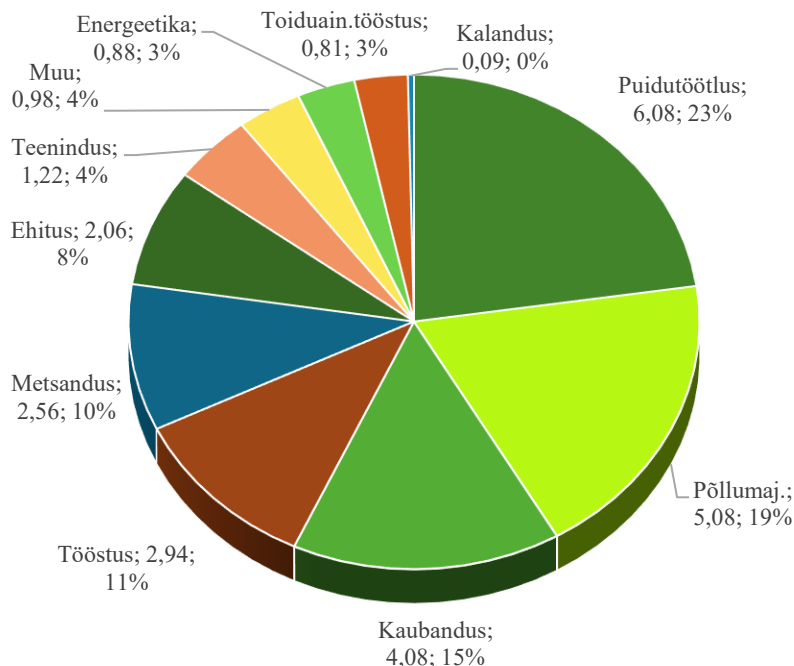
Sõlmiti 190 käenduslepingut (2024. aastal 243 käenduslepingut). Käendusi anti 159 ettevõttele (2024. aastal 194 ettevõttele), kus töötas ligikaudu 1753 töötajat (2024. aastal 1980 töötajat). Ettevõtetest 105 (66%) olid mikroettevõtjad, 48 (30%) väikeettevõtjad ja 6 (4%) keskmise suurusega ettevõtjad. Võrdlusperioodil, 2024. aastal oli käendusi saanud ettevõtete jagunemine järgmine: mikroettevõtjaid 133 (68%), väikeettevõtjaid 54 (28%) ja keskmise suurusega ettevõtjaid 7 (4%).

2025. aastal moodustas keskmine käenduste osakaal väljastatud laenude mahust 65,2% (2024. aastal 59,1%). Keskmine käenduse suurus lepingu kohta oli 140,9 tuhat eurot (2024. aastal 124,9 tuhat eurot).

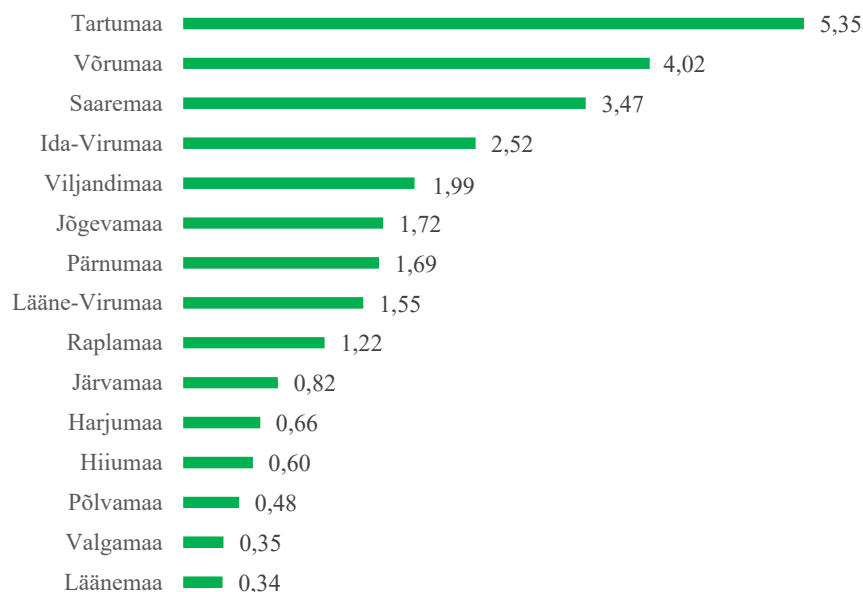
Sihtasutuse kogu käendusportfelli keskmine tootlus oli 2,78% (2024. aastal 3,32%).

Sihtasutus tegi käenduste osas 11 otsust vähese tähtsusega abi andmise kohta, kokku 63 897 euro ulatuses (2024. aastal 11 otsust, vähese tähtsusega abi kokku 41 183 eurot).

Joonistel 1 ja 2 on kajastatud 2025. aastal sõlmitud käenduslepingute käenduskohustuse summaarne jaotus tegevusvaldkondade ja maakondade lõikes.

Joonis 1. Käenduskohustuse jaotus tegevusvaldkondade lõikes (miljonites eurodes)

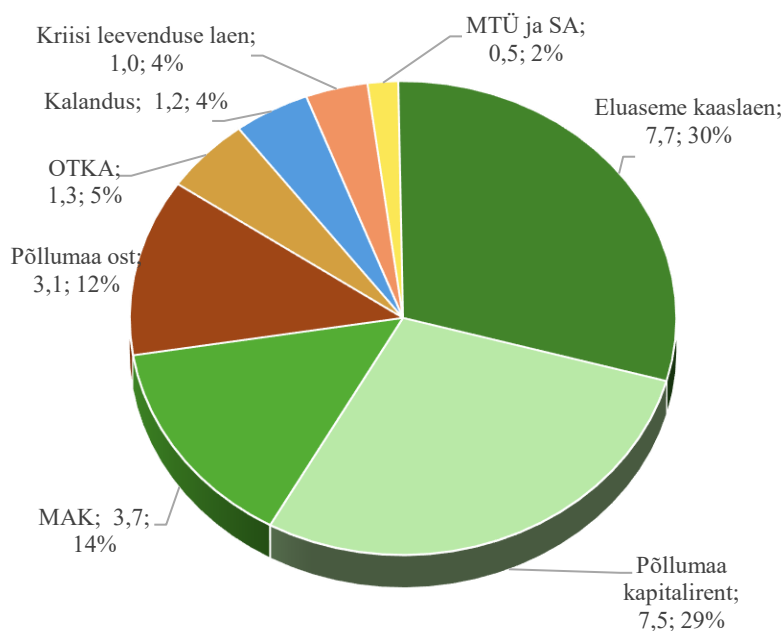
Joonis 2. Käenduskohustuse jaotus maakondades (miljonites eurodes)

2. Laenutegevus

2025. aasta laenutegevus toetus sihtasutuse põhikirjale, 2025. aasta tegevuseesmärkidele ja eelarvele ning laenu taotlemise ja taotluse menetlemise korrale (laenamise kava). Laenutegevuse eesmärgiks on hõlbustada väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele ligipääsu kapitalile ning parandada eraisikute ligipääsu kapitalile kodu rajamiseks maapiirkonda. Sihtasutus lähtus laene andes laenumeedetest ja määratud sihtrühmadest. Sihtasutus väljastas laene nii omakapitalist kui ka finantskorraldusvahendite sihtfondidest.

Seisuga 31. detsember 2025 oli laenuportfelli suurus 125,15 miljonit eurot. (2024. aastal 127,93 miljonit eurot). 2025. aastal andis sihtasutus laene kokku summas 26,0 miljonit eurot, sõlmiti 229 uut laenulepingut (2024. aastal summas 22,7 miljonit eurot ja 268 laenulepingut).

Laenutegevuse kasvu toetas eluaseme kaaslaenu meetme nõudluse suurenemine ning põllumajandusmaa kapitalirent väikese ja keskmise suurusega ettevõtjatele nõudluse suurenemine. Joonisel 3 on toodud 2025. aastal väljastatud laenud laenutoodete lõikes.

Joonis 3. Väljastatud laenud laenu toodete lõikes (miljonites eurodes)

Sihtasutus tegi laenude osas 73 otsust Maaelu arengukava 2014-2020 kohase abi andmise kohta (MAK abi) ja vähese tähtsusega abi andmise kohta, kokku summas 939 844 eurot, millest MAK abi moodustas 219 418 eurot ja vähese tähtsusega abi 720 426 eurot (2024. aastal 76 otsust, kokku 405 268 eurot).

2.1 Laenamine sihtasutuse omakapitalist

2025. aastal laenati sihtasutuse omakapitalist 21,1 miljonit eurot.

Laen finantseerimisasutustele

Krediidi- või finantseerimisasutuste kaudu antava laenu sihtrühm on pangad, kellel ei ole otstarbekas kaasata ettevõtluslaenude andmiseks vahendeid rahvusvahelistelt finantsturgudelt, kuna seal pakutavad summad on liiga suured. Nimetatud laene taotletakse sihtotstarbeliselt ja edasilaenamisel on lisatav marginaal lõppkliendile maksimaalselt 5%. Krediidi- ja finantseerimisasutuste kaudu 2025. aastal uusi laene ei antud ning olemasolev laenujääk oli 31.12.2025 seisuga 3,28 miljonit eurot (31.12.2024: 7,43 miljonit eurot).

Laenu ettevõtjatele ja põllumajandusmaa kapitalirent

Seoses 2023. kuni 2025. aasta erakorralistest ilmastikuoludest põhjustatud raske majandusliku olukorraga põllumajandussektoris ning sektori ajutiste makseraskuste leevendamiseks, kinnitas sihtasutuse nõukogu 7.11.2025 laenumeeetme „Käibelaen kriisi leevendamiseks“. Seisuga 31. detsember 2025 oli sõlmitud 8 laenu lepingut, kokku summas 0,96 miljonit eurot.

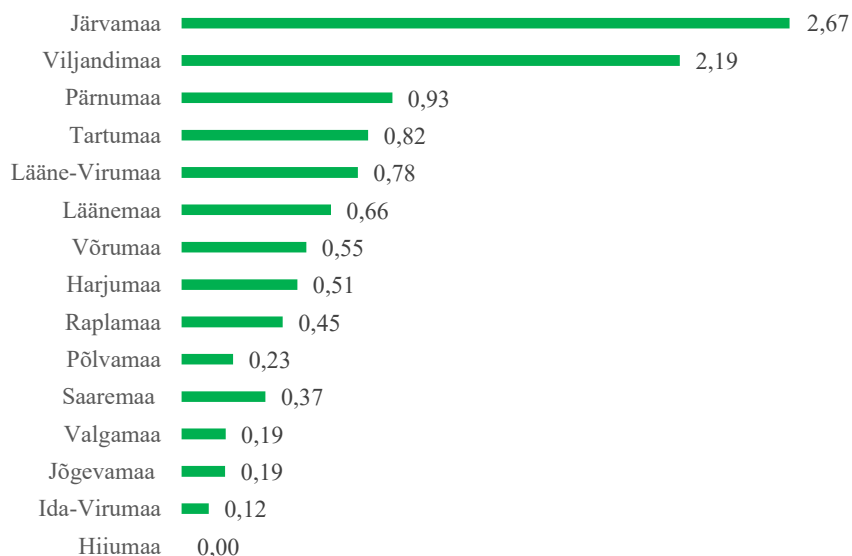
Põllumajandusmaa kapitalirent (*sale and leaseback*) väikese ja keskmise suurusega ettevõtjatele võimaldab põllumajandustootjatel käibevahendite puuduse leevendamiseks oma põllumaa sihtasutusele müüa, see rendilepingu alusel taas kasutusse võtta ning rendimaksete tasumisega tagasi osta.

Nõukogu 05.07.2024 otsusega kinnitati meede „Põllumajandusmaa kapitalirent (*sale and leaseback*) väikese ja keskmise suurusega ettevõtjatele“, mille aktiivne taotlemine hoogustus 2025. aastal, millal sõlmiti 36 põllumajandusmaa kapitalirendilepingut summas 7,49 miljonit eurot. Seisuga 31.12.2025 on põllumaa kapitalirendilepingutega renditud 4 359 hektarit põllumaad.

Põllumajandustoodete esmatootmisega tegelevatele ettevõtjatele põllumajandusmaa ostuks laenati omakapitalist 3,15 miljonit eurot ja mittetulundusühingutele ning sihtasutustele toetuste sildfinantseerimiseks laenati 0,47 miljonit eurot.

Tulenevalt sihtasutuse 6.06.2025 nõukogu otsusest ja Regionaal- ja põllumajandusministeeriumi 12.06.2025 antud suunisest alustas sihtasutus laenumeeetme „Laen väikese ja keskmise suurusega ettevõtjale“ pakkumisega maapiirkonna ettevõtjatele PRIA toetuste sildfinantseerimiseks (ehk nn OTKA maksetaotluste sildfinantseerimiseks), millega võimaldati ettevõtjatele MAK 2014-2020 projektide sujuv lõpetamine. Laenumeeetme oli sellisel eesmärgil avatud kuni 30.11.2025. 2025. aastal väljastati 15 OTKA toetuste sildfinantseerimise laenu summas 1,35 miljonit eurot.

Joonisel 4 on 2025. aastal välja antud omakapitalilaenu jaotus maakondade lõikes (välja arvatud eluaseme kaaslaen).

Joonis 4. Omakapitalist 2025. aastal välja antud laenu jaotus maakondade lõikes (miljonites eurodes), välja arvatud eluaseme kaaslaen

Laen eraisikutele

Eluaseme kaaslaenu eesmärk on kapitalile ligipääsu parandamine eraisikutele kodu rajamiseks maapiirkonda. Laenu abil leevendatakse maapiirkonnas asuva kinnisvara madalast väärtusest tulenevat tagatise probleemi. Laenu sihtgrupp on maal elavad ja linnadest maale elama asuvad inimesed. MES-i nõukogu 5.11.2021. otsusega kinnitati meetme „Eluaseme kaaslaen krediidasutusega“ tingimused. Koostöös pankadega anti kaaslaenu kahes Eesti piirkonnas, Kagu-Eestis Põlva-, Võru- ja Valgamaal ning Ida-Virumaal. Sihtpiirkonnaks olid kuni 1000 elanikuga asustusüksused. Vabariigi Valitsus toetas 17.11.2022 toimunud istungil regionaalministri ettepanekut kaaslaenu sihtpiirkonna laiendamise kohta. Nõukogu 09.12.2022 otsusega muudeti eluaseme kaaslaenu meetme tingimusi ning laiendati meetme sihtpiirkonda. Vabariigi Valitsuse poolt toetatud sihtpiirkonna määratluses jäid eluaseme kaaslaenu piirkonna laiendamisel välja need piirkonnad, kus elamute mediaan tehingu hind ja palgatöötaja keskmine brutosissetulek oli 2021. aastal üle Eesti keskmise. Sihtpiirkonnast jäid välja Harjumaa, Tartu linn, Luunja vald, Kambja vald, Kohila vald ning asustusüksused, kus on registreeritud üle 1000 elaniku. 12.12.2025 võttis nõukogu vastu otsuse jätkata pilootprogrammiga MES-i omavahendite arvelt kuni 31.12.2026. Eluaseme kaaslaenu meede on maaelu arengu seisukohast vajalik finantsinstrument, et aidata maapiirkonnas tegutsevatel ettevõtjatel kaasata tegevusse kvalifitseeritud spetsialiste. 2025. aastal sõlmiti 110 eluaseme kaaslaenulepingut (2024: 136 lepingut), kokku 7,70 miljoni euro ulatuses (2024: 8,86 miljoni euro ulatuses).

2.2. Sihtfondide haldamine

Sihtasutus valitseb finantskorraldusvahendeid sihtasutuse põhikirja punkti 2.2.2 alusel oma varast lahus ega seo finantskorraldusvahendi rakendamist oma vara arvel tehtava tehinguga.

Sihtasutus on sõlminud Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumiga sihtfondide haldamiseks rahastamislepingud. Lepingutest tulenevalt on sihtasutuse ülesandeks laenuaotluste menetlemine, taotlejate krediitdivõimelisuse hindamine, laenude vormistamine, pantide seadmise korraldamine, laenude väljastamine, monitooring ja laenulepingute haldamine, samuti iga-aastane laenuportfelli audit ning hinnangute andmine laenuportfelli väärtusele ja kvaliteedile.

Sihtasutusel on finantskorraldusvahendite haldamise eest õigus valitsemistasule, mille arvelt kaetakse finantskorraldusvahendite rakendamise kulud.

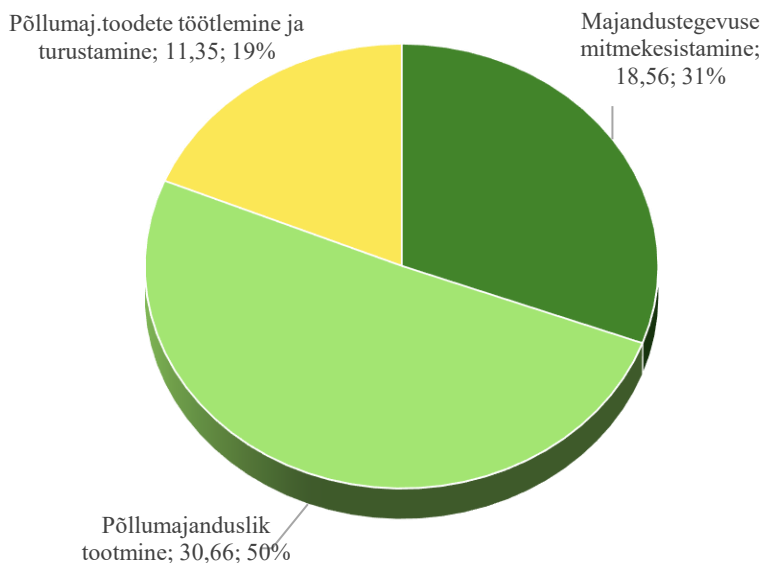
Sihtasutus valitseb kaheksat kalanduse sihtfondi. 2025. aastal lisandusid senisele kuuele kalanduse sihtfondile kaks uut sihtfondi – vesiviljelustoodete tootjate sihtfond ja kalapüügi- ja vesiviljelustoodete töötajate sihtfond, mis on Euroopa Merendus-. Kalandus- ja Vesiviljelusfondi 2021-2027 (EMKVF) rakenduskava rahastamisvahendid. Leping nimetatud fondide haldamiseks sõlmiti 26.09.2025 ning 2025. aastal nendest laene veel ei väljastatud. EMKVF fondidesse tehti 2025 aasta novembris sissemakse 3,6 miljonit eurot. Riigile tagasimakseid kalanduse fondidest 2025. aastal ei tehtud.

Seisuga 31.12.2025 oli kalanduse sihtfondide laenuportfelli suuruseks 9,94 miljonit eurot ja kehtivaid laenulepinguid 30. Aasta jooksul sõlmiti 4 uut laenulepingut summas 1,17 miljonit eurot.

Maaelu arengukava (MAK) sihtfondi oli 31.12.2025 seisuga sissemakseid tehtud kokku summas 56,46 miljonit eurot, 2025. aastal tehti sihtfondi sissemakseid summas 3,90 miljonit eurot.

MAK rahastamisvahendist on kokku väljastatud laene summas 60,55 miljonit eurot (sealhulgas tagasilaekunud vahendite arvelt antud laenud). 2025. aastal sõlmiti sihtfondist 27 laenulepingut

kokku summas 3,75 miljonit eurot. MAK fondi eelarvest jäi kasutamata 3,49 miljonit eurot, mis maksti riigile tagasi 2026. aasta alguses. MAK laenude jagunemine meetmete lõikes on kujutatud joonisel 5.

Joonis 5. MAK sihtfondist välja antud laenud meetmete lõikes (miljonites eurodes)

Sihtasutus sõlmis 29.07.2025 halduslepingu Regionaal- ja põllumajandusministeeriumiga, millest tulenevalt hakkas valitsema Ühise põllumajanduspoliitika strateegiakava 2023-2027 rahastamisvahendi sihtfondi, mis on suunatud maapiirkonna ettevõtjate finantseerimiseks. Seisuga 31.12.2025 uusi laene fondist veel väljastatud ei olnud.

Seisuga 31.12.2025 oli COVID-19 rahastamisvahendi laenuportfelli suurus 40,64 miljonit eurot, kehtis 234 laenulepingut. 2025. aastal uusi laene ei antud. Sihtfondist uusi laene enam ei väljastata, taotluste vastuvõtmine lõppes 2021. aastal ning sealt alates toimub tavapärane laenude tagasimaksmine ja Covid-19 laenuportfelli amortiseerumine. 2025. aastal tehti riigile COVID-19 kriisimeetmete laenufondist tagasimakseid summas 9,89 miljonit eurot.

3. Sihtasutuse tegevus riigi poolt antavate ülesannete täitjana

Riigivaraseaduse tähendusest tulenevalt on MES riigi asutatud eraõiguslik sihtasutus. Tulenevalt 1. jaanuaril 2022. aastal jõustunud riigivaraseaduse uuest redaktsioonist, muutusid sihtasutuse jaoks seni kehtinud nõuded seoses osaluste raporteerimisega, mis on oluliseks sisendiks osaluste valitsemise koondaruande koostamisel.

Regionaal- ja Põllumajandusministeerium andis 28.11.2023 suunise meetmega „Eluaseme kaaslaen krediidasutusega“ jätkamiseks 2024. aastal ning 24.11.2025 suunise meetmega „Eluaseme kaaslaen

krediitiasutusega“ jätkamiseks 2026. aastal. Ministeeriumi hinnangul on kaaslaen väga oluline instrument maapiirkonnas turutõrke leevendamiseks ning seda nähakse pikaajalise teenusena. Turutõrke vähendamine aitab kaasa nii „Eesti 2035“ kui „Põllumajanduse ja kalanduse valdkonna arengukava (PõKa) aastani 2030“ eesmärkide täitmisele toetades muuhulgas PõKa 2030 visiooni „maal on hea elada“.

4. Maaelu maine kujundamine

MES tunnustas 2025. aastal maapiirkondade ettevõtjaid ja inimesi, kes on andnud tähelepanuväärse panuse põllumajanduse ja maaelu arendamiseks ning olnud oma tegevusega teistele eeskujuks. Välja anti parima lihavesikarjakasvataja, parima piimakarjakasvataja, parima taimekasvataja ning maamajanduserialade parima õpetaja ja õppejõu aunimetused.

MES liitus Eesti Maaülikooli Joosep Tootsi Fondiga, mille kaudu määrati MES-i stipendium viiele Eesti Maaülikooli üliõpilasele.

Maapiirkondade ettevõtluse elavdamiseks ja maakogukonna sidusaks arendamiseks osales sihtasutus koostööprojektides, mis aitavad tõsta maaelu mainet. Sihtasutusel olid koostöölepingud näiteks Eesti Talupidajate Keskliiduga ja Junior Achievement Eesti SA-ga.

Sihtasutuse esindajad on liikmed erinevates komisjonides ja nõukogudes.

5. Arendustegevus

Kinnitatud MES-i strateegiakava aastateks 2020-2030 on aluseks sihtasutuse aastapõhiste tegevuskavade ja eelarvete koostamisel. 2025. aastal jätkati strateegiliste eesmärkide elluviimist, keskenduti mõju mõõtmise tugevdamisele, protsesside arendamisele ja automatiseerimisele.

2023. aastal juurutatud ISO 9001 kvaliteedijuhtimissüsteemi rakendamist jätkati järjepidevalt 2025. aastal. Toimusid juhtimissüsteemi sisehindamised ja parendustegevused, mille eesmärk oli tõsta protsesside tõhusust ning tagada teenuste ühtlane kvaliteet. Juhtimissüsteemi käsitlusalaks on finantsvahendite kättesaadavuse parandamine, maapiirkonna tervikliku elu- ja ettevõtluskeskkonna kujundamine.

Missioonist, visioonist ja eesmärkidest tulenevalt lähtub sihtasutus oma tegevuses põhimõtetest:

- avatus ja ausus;
- hea kliendikogemus;
- märgatav mõju.

Kliendirahulolu mõõtmist jätkati Net Promoter Score (NPS) meetodika alusel ka 2025. aastal. Kliendirahulolu tulemused kinnitasid jätkuvalt kõrget usaldust sihtasutuse teenuste vastu, NPSi tulemuseks oli 85 (2024. aastal 86).

6. Ülevaade jätkusuutliku ja vastutustundliku tegevuse põhimõtete järgimise kohta

MES lähtub oma tegevustes keskkonna-, sotsiaalsetest- ja juhtimispõhimõtetest, rakendades neid põhitegevustes (finantseerimine, tunnustamine) ja administratiivses juhtimises. Jätkusuutlikkuse tegevuspõhimõtted on integreeritud sihtasutuse strateegiasse, riskijuhimisse ja igapäevastesse tööprotsessidesse.

Jätkusuutlikkuse tegevuse raamistik hõlmab:

- keskkonnamõjusid (kaudne keskkonnamõju läbi finantseerimisotsuste, kliima- ja keskkonnanariskidega arvestamine ning kestlike investeeringute toetamine, keskkonnajalajälje jälgimine);
- sotsiaalseid mõjusid (tööjõud, teenuse vastavus, huvigruppide kaasamine, regionaalse arengu toetamine);
- juhtimispõhimõtteid (vastutustundlik juhtimine, organisatsioonikultuur, riskijuhtimine ja vastavusnõuded).

7. Keskkond

2024. aastal alustas MES kontori süsiniku jalajälje mõõtmisega, 2024. aasta tulemus on edaspidiseks võrdlusbaasiks. Kontori süsiniku jalajälge oli 2025. aastal 117 tonni CO₂ ekvivalenti (2024: 119 t), millest:

mõjuala 1 (hajusheitmed) moodustas 3 t CO₂-ekvivalenti (2024: 3 t),

mõjuala 2 (ostetud elektrienergia) moodustas 22 t CO₂-ekvivalenti (2024: 21 t),

mõjuala 3 (transport, ostetud tooted ja teenused) moodustas 92 t CO₂-ekvivalenti (2024: 95 t).

2025. aastal jätkati mõju mõõtmise arendamisega ning täpsustati keskkonnamõju vähendamise võimalusi. Samuti jätkati MES-i finantsinstrumentide mõju kaardistamist, võttes aluseks muuhulgas Eesti maaelu arengukava 2014-2020 (MAK) ja Euroopa Merendus- ja kalandusfondi 2014-2020 (EMKF) arengukava eesmärgid: väikese ja keskmise suurusega ettevõtjate ja põllumajandussektori ning kalandus- ja vesiviljelussektori konkurentsivõime suurendamine; keskkonnahoid ja keskkonnakaitse ning ressursitõhususe edendamine; kestva ja kvaliteetse tööhõive edendamine ja tööjõu liikuvuse toetamine. EMKF rakenduskava prioriteetsed eesmärgid on arendada kalanduseks, vesiviljeluseks ja kala töötlemiseks soodne, kestlik ja kasumlik keskkond, parandada ranna- ja siseveekalanduse majanduslikku elujõulisust, tagada ressursside optimaalne kasutamine, tõsta järelevalve efektiivsust, edendada koostööd teadus- ja arendusasutuste, haridusasutuste ja kalandussektori vahel.

8. Töökeskkond ja töötajad

Seisuga 31.12.2025 oli nõukogu liikmeid 7, juhatuse liikmeid 1, töölepingu alusel töötavaid töötajaid 16. Juhatuse koosseisus 2025. aastal muudatusi ei toimunud. Nõukogu koosseis muutus kolmel korral: nõukogu liikme kohalt kutsuti tagasi viis liiget ja nõukogu liikme kohale määrati kolm liiget.

2025. aastal keskendus sihtasutus töötajate teadmiste ja oskuste arendamisele, eelkõige kliendisuhtluse kvaliteedi tõstmisele ning klienditeenindusprotsessi sujuvamaks muutmisele. Fookus oli konsulteerimis- ja nõustamisoskuste arendamisel ning eesmärgiks tõhusam suhtlus nii

olemasolevate kui potentsiaalsete uute klientidega ja MES-i teenuste tutvustamine. Aasta jooksul viidi läbi üle 20 koolituse.

Töötajate seas viidi läbi tagasisideuuring 360 kraadi töötajate hindamise põhimõtete alusel. Tagasiside küsitluse eesmärk oli läbipaistvuse tagamine organisatsioonikultuuris ning aastavestlusteks sisendi kogumine.

Juhtkond tagas turvalise ja tervisliku töökeskkonna ning jätkas tööprotsesside ajakohastamist. Aasta esimeses pooles viidi lõpule 2024. aastal alustatud IT-riskianalüüs, parendustegevused teostati tegevuskava alusel. Töötajate heaolu toetati tervist edendavate tegevuste, koolituste ja kaasava juhtimiskultuuri kaudu. Organisatsioonikultuuris peetakse oluliseks inimeste väärtustamist ja meeskonnatunde hoidmist.

9. Juhtimine

Sihtasutuse juhtimine on vastutustundlik ja läbipaistev, järgitud on jätkusuutliku juhtimise põhimõtteid, sealhulgas juhtkonna vastutuse, õiguskuulekuse, riskijuhtimise ja korrupsiooni ennetamise nõudeid.

Sihtasutus tegutseb eesmärkide saavutamisel usaldusväärselt ja eetilisel, toetades oma tegevusega maapiirkondade jätkusuutlikku arengut, innovatsioonivõimekust ning majanduslikku tasakaalu.

Olulisteks väärtusteks on töötajate õigused, kuluefektiivsus ja eetiline käitumine. Nende põhimõtete kaudu panustab sihtasutus maapiirkondade kestlikku arengusse.

Ramatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2025	31.12.2024	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	154 977 593	133 291 992	2
Nõuded ja ettemaksed	35 555 711	33 458 196	3
Kokku käibevarad	190 533 304	166 750 188	
Põhivarad			
Nõuded ja ettemaksed	93 229 546	98 811 486	3
Materiaalsed põhivarad	1 375 941	1 400 099	5
Kokku põhivarad	94 605 487	100 211 585	
Kokku varad	285 138 791	266 961 773	
Kohustised ja netovara			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksed	3 787 416	135 058	7
Eraldised	5 462 855	6 853 424	8
Kokku lühiajalised kohustised	9 250 271	6 988 482	
Pikaajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksed	132 141 850	118 702 868	7
Eraldised	8 367 967	9 930 273	8
Kokku pikaajalised kohustised	140 509 817	128 633 141	
Kokku kohustised	149 760 088	135 621 623	
Netovara			
Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	108 367 413	108 367 413	
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	22 972 737	18 110 899	
Aruandeaasta tulem	4 038 553	4 861 838	
Kokku netovara	135 378 703	131 340 150	
Kokku kohustised ja netovara	285 138 791	266 961 773	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2025	2024	Lisa nr
Tulud			
Netotulu finantsinvesteeringutelt	4 811 926	5 422 206	10
Tulu ettevõtlusest	2 452 916	3 438 137	11
Muud tulud	112 998	273 202	12
Kokku tulud	7 377 840	9 133 545	
Kulud			
Mitmesugused tegevuskulud	-2 293 521	-3 289 074	13
Tööjõukulud	-985 465	-890 157	14
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-24 158	-24 158	
Muud kulud	-36 143	-68 318	15
Kokku kulud	-3 339 287	-4 271 707	
Põhitegevuse tulem	4 038 553	4 861 838	
Aruandeaasta tulem	4 038 553	4 861 838	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2025	2024
Rahavood põhitegevusest		
Põhitegevuse tulem	4 038 553	4 861 838
Korrigeerimised		
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	24 158	24 158
Kokku korrigeerimised	24 158	24 158
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	3 484 425	6 708 595
Põhitegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	14 138 465	-7 154 417
Kokku rahavood põhitegevusest	21 685 601	4 440 174
Rahavood finantseerimistegevusest		
Laekunud sihtkapital	0	20 000 000
Muud väljamaksed finantseerimistegevusest	0	-44 839 558
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	0	-24 839 558
Kokku rahavood	21 685 601	-20 399 384
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	133 291 992	153 691 376
Raha ja raha ekvivalentide muutus	21 685 601	-20 399 384
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	154 977 593	133 291 992

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

			Kokku netovara
	Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	Akumuleeritud tulem	
31.12.2023	133 206 971	18 110 899	151 317 870
Aruandeaasta tulem	0	4 861 838	4 861 838
Asutajate ja liikmete sissemaksed	20 000 000		20 000 000
Asutajate ja liikmete väljamaksed	-44 839 558		-44 839 558
31.12.2024	108 367 413	22 972 737	131 340 150
Aruandeaasta tulem	0	4 038 553	4 038 553
31.12.2025	108 367 413	27 011 290	135 378 703

Vastavalt Maaelu Edendamise Sihtasutuse nõukogu koosoleku 17.04.2024 otsusele vähendati Maaelu Edendamise Sihtasutuse sihtkapitali ja tagastati Vabariigi Valitsuse 7.05.2020 korralduse nr 155 alusel eraldatud kasutusele võtmata vahendid summas 44 839 558 eurot riigieelarvesse.

Vastavalt Vabariigi Valitsuse 21.06.2024. a korraldusele nr 142 „Maaelu Edendamise Sihtasutuse sihtkapitali suurendamine“ tegi asutajaõiguste teostaja 25.06.2024 otsuse suurendada Maaelu Edendamise Sihtasutuse sihtkapitali 20 000 000 euro võrra põllumajandusmaa kapitalirendi meetme rakendamiseks.

Erakorralisi tehinguid 2025. aastal ei toimunud ning netovara on suurenenud aastaaruande tulemi võrra.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

Sihtasutuse asutajaõigusi teostab Eesti Vabariigi Regionaal- ja Põllumajandusministeerium. Sihtasutuse eesmärk on toetada ja elavdada Eesti maapiirkonna ettevõtlust, luues paremaid võimalusi kapitalile ligipääsuks ning tõsta maaettevõtluse konkurentsivõimet.

Sihtasutuse tegevust laenamisel, tagamisel, toetamisel, finantskorraldusvahendite rakendamisel ja sihtfondide haldamisel reguleerivad Euroopa Komisjoni riigiabi load, teatised, määrused ning maaelu ja põllumajandusturu- ning kalandusturu korraldamise seadus.

Riigivaraseaduse tähendusest tulenevalt on Maaelu Edendamise Sihtasutus riigi sihtasutus.

Sihtasutuse tegevus finantseerijana on krediidi andmine maaettevõtjatele ja mittetulundusühingutele otse või läbi edasilaenavate institutsioonide, milleks on pangad ja liisingettevõtted. Sihtasutuse käsutuses olev raha laenatakse edasi sihtotstarbeliselt. Käesoleva aruande koostamise hetkel ei oma sihtasutus kohustust maksta finantseerimisasutuste, maaettevõtjate ja mittetulundusühingute poolt sihtasutusele tagasi makstud summasid tagasi riigieelarvesse. Sihtasutuse põhikirja kohaselt antakse sihtasutuse lõpetamise korral tema likvideerimisel järelejäänud vara üle asutajale (Eesti Vabariigile).

Sihtasutuse tegevus tagajana on käendada või garanteerida finantseerimisasutuste ees maaettevõtjate ja mittetulundussektori laene.

Sihtasutuse käendus on tagatis ettevõtja ja mittetulundussektori võlakohustustele. Sihtasutuse tegevus finantskorraldusvahendite rakendajana on sihtfondide haldamine. Sihtfondide haldamisel on sihtasutusel õigus valitsemistasule, mille suurus ja finantseerimisallikas lepitakse kokku sihtasutuse ja Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi vahelistes rahastamis või halduslepingutes.

Toetustest annab sihtasutus toetusi kutseõppeasutuste maamajanduslike erialade õpilastele ja Eesti Maaülikooli ja Tallinna Tehnikaülikooli üliõpilastele. Lisaks tunnustab sihtasutus parimaid maamajanduseriala õpilasi ja parimat õpetajat, annab välja parima piima- ja lihavetsekasvataja aunimetused ning parima taimekasvataja aunimetuse. Samuti maksab sihtasutus riigieelarve seadusest ning teistest seadustest ja määrustest tulenevaid sihtotstarbelisi toetusi ja tasusid.

Maaelu Edendamise Sihtasutuse 2025. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas raamatupidamise seaduse ja Eesti finantsaruandluse standardiga.

Eesti finantsaruandluse standard on rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele tuginev avalikkusele suunatud finantsaruandluse nõuete kogum, mida täiendab avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhend. Kuna Maaelu

Edendamise Sihtasutus on riigi valitseva mõju all olev sihtasutus, on ta avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendist tulenevalt riigiraamatupidamiskohustuslane ja tal on kohustus esitada saldoandmikke. Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Peamised arvestuspõhimõtted, mida kasutati raamatupidamise aastaaruande koostamisel, on toodud allpool. Maaelu Edendamise Sihtasutuse 2025. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud Äriregistri teabesüsteemis. Koostamisel on kasutatud Äriregistri teabesüsteemi vorme ja lisasid, mis osaliselt erinevad oma esitlusviisi poolest avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendi arvestuspõhimõtetest.

Finantsvarad

Finantsvaradeks loetakse raha, aktsiaid, väärtpapereid, viitlaekumisi ning lühi- ja pikaajalisi laene ja nõudeid. Finantsvarad võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantsvara eest makstud või saadud tasu õiglase väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab kõiki finantsvaraga otseselt seotud tehingukulutusi. Finantsvarad on bilansis jaotatud lühi- ja pikaajalisteks lähtuvalt sellest, kas vara või kohustuse eeldatav valdamine kestab kuni ühe aasta või kauem arvestatuna aruande kuupäevast.

Laene, mille tagasinõude lõpptähtaeg on pikem kui üks aasta aruande kuupäevast, kajastatakse pikaajaliste laenudena. Lühiajaliste laenudena kajastatakse lühiajalisi laene ja pikaajaliste laenude lühiajalist osa, mis kuulub tasumisele järgmisel aruandeperioodil.

Finantsvara eemaldatakse bilansist siis, kui sihtasutus kaotab õiguse finantsvarast tulenevatele rahavoogudele või ta annab kolmandale osapoolale üle varast tulenevad rahavood ning enamiku finantsvaraga seotud riskidest ja hüvedest.

Finantsvara oste ja müüke kajastatakse järjepidevalt väärtuspäeval, ehk päeval, mil ettevõtte saab ostetud finantsvara omanikuks või kaotab Maaelu Edendamise Sihtasutus omandiõiguse müüdü finantsvara üle.

Raha

Raha ning raha ekvivalentidena kajastatakse raha ja pangakontode kirjel olevaid arvelduskontode jääke krediidiasutustes ja riigikassas (välja arvatud arvelduskrediit) ning lühiajalisi või katkestatavaid tähtajalisi deposiite, millel puudub oluline turuväärtuse muutuse risk.

Sihtasutuse rahavoogude aruanne on koostatud kaudsel meetodil, mille puhul on põhitegevuse rahavoogude leidmiseks korrigeeritud tegevustulemit, elimineerides mitterahaliste tehingute mõju põhitegevusega seotud varade ning kohustiste saldode muutused. Investeeringu- ja finantseerimistegevused on kajastatud otsemeetodil.

Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustised

Välisvaluutatehingute kajastamisel võetakse aluseks tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanka valuutakursid.

Välisvaluutas fikseeritud varad ja kohustused hinnatakse ümber eurodesse aruande kuupäeval kehtinud Euroopa Keskpanka

välisvaluutakursside alusel. Aruandeperioodil ei ole sihtasutus välisvaluutas tehinguid teostanud ega saanud välisvaluutatehingutest kasumeid ega kahjumeid.

Nõuded ja ettemaksud

Nõudeid ja ettemakseid kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses (soetusväärtus miinus vajadusel tehtavad allahindlused). Iga nõude laekumise tõenäosust on hinnatud võimaluse korral eraldi. Nõuete hindamisel võetakse arvesse nii aruande kuupäevaks teadaolevaid kui ka aruandekuupäeva järgseid kui aruande koostamiseni selgunud asjaolusid, mis võivad mõjutada nõude laekumise tõenäosust. Nõuded, mille sissenõudmiseks ei ole võimalik või majanduslikult kasulik meetmeid rakendada, on hinnatud lootusetuks ning bilansist välja kantud. Nõuet loetakse lootusetuks kui juhtkonna hinnangul puuduvad võimalused nõude laekumiseks.

Laenude hindamine

Sihtasutus tegutseb krediidasutuste finantseerijana, mis annavad saadud finantseeringu edasi lepinguliselt määratletud klientidele. Samuti annab sihtasutus otselaene vastavalt nõukogu poolt kinnitatud laenumetmetele. Allahindlused võimalike laenukahjumite katteks seisuga 31. detsember 2025 ja 2024 on kajastatud vastavalt sihtasutuse riskide hindamise ja eraldiste moodustamise juhendis kehtestatud arvestuspõhimõtetele ning näitavad tõenäolise kahjumi hinnangulist suurust. Ebatõenäoliselt laekuvad laenud koosnevad individuaalsest allahindlusest sihtasutuse poolt otse laenusaja antud laenudele. Laenud klassifitseeritakse nelja riskiklassi: korras, riskantne, kahtlane ja kardetav. Allahindluse taseme määramisel on arvestatud olulisi teadaolevaid tegureid, mis mõjutavad laenude tagasisaamist ning tagatise olemasolu korral selle väärtust. Lõplikud kahjumid võivad erineda antud hinnangutest. Allahindluse tegemisel arvestatakse eelkõige järgnevaid faktoreid: tagatise olemasolu ja piisavus, laenaja finants-majanduslik olukord, laenaja maksekäitumine, meetmed, mida on tarvitusele võetud probleemse kliendi finantsolukorra parandamiseks, aruandekuupäeva eelne ja järgne turu üldseisund ning sündmused. Kulu ebatõenäoliselt laekuvate laenusummade allahindlusest kajastatakse perioodi tulemiaruanne kirjel "Mitmesugused tegevuskulud". Aruandeperioodil laekunud kuid eelnevalt allahinnatud laenuõuded ning allahindluse vähendamised kajastatakse samal kulukirjel vastukandena. Intressi mittekanvavad laenud kajastatakse nõude tekkimisel nüüdisväärtuses, vastavalt avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendis kirjeldatud diskontomääradele. Laenude ümberhindlus nüüdisväärtusesse kajastatakse tulemiaruanne kirjel "Netotulu finantsinvesteeringutelt".

Vastavalt sihtasutuse nõukogu otsusele on sihtasutuse sisemine intressimäär (baasintress) Euroopa Keskpanga poolt avaldatud Euroopa Keskpanga põhifinantseerimisoperatsioonidele kohaldatav intressimäär pluss 0,5%. Aruandeperioodil ei ole sihtasutus andnud maapiirkonna ettevõtjatele sisemisest intressimäärast madalama intressiga laene ning sihtasutuse bilansis nüüdisväärtusesse ümberhinnatud laene ja nõudeid ei ole.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Põhivaraks loetakse varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta. Põhivara võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast, mittetagastatavatest maksudest ja muudest põhivara kasutuselevõtuga otseselt seonduvatest väljaminekutest. Põhivara kulumit arvestatakse lineaarmetodil, lähtudes vara majanduslikult kasulikust elueast. Kuluminormid on sihtasutuses kasutusel olevatel põhivara gruppidel alljärgnevad:

- masinad ja seadmed 33-40%;
- kontoriinventar 25-33%;
- transpordivahendid 20%;
- ehitised 2-5%;
- kunstiteosed 0%;
- maa 0%.

Tulenevalt Avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendist on materiaalse ja immateriaalse põhivara, kinnisvarainvesteeringute ja bioloogilise vara arvelevõtmise piirmäär 10 000 eurot ilma käibemaksuta.

Põhivarade arvelevõtmise alampiir 10000

Rendid

Kapitalirendiks loetakse rendisuhet, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Ülejäänud rendilepinguid käsitletakse kasutusrendina. Kapitalirendi alusel renditud vara kajastatakse bilansis vara ja kohustusena renditud vara õiglase väärtuse summas. Makstavad rendimaksud jagatakse finantskulukuks ja kohustuse vähendamiseks. Finantskulud kajastatakse rendiperioodi jooksul. Kasutusrendi maksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kuluna.

Kapitalirendiks on müügi ja tagasirenditehingud (sale and lease back). Müügi ja tagasirenditehing sisaldab vara müümist ja sama vara tagasirentimist müüjale. Sihtasutus teeb tagasirentimise tehinguid kapitalirendi tingimustel ja kajastab neid kui finantseerimistehinguid mitte kui ostu- müügitehinguid. Müüdüd vara jääb müüja bilanssi ning saadud raha müügihinna summas kajastatakse bilansis kapitalirendikohustisena. Lähtudes lepingusisuse ülimumlikkuse printsiibist, on tegemist vara tagatisel antud laenuga.

Finantskohustised

Finantskohustisteks loetakse tasumata arveid, viitvõlgasid ning lühi- ja pikaajalisi võlakohustusi ja eraldisi. Finantskohustised võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud kohustise eest makstud või saadud tasu õiglane väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab kõiki kohustisega otseselt seotud tehingukulutusi. Kohustised on bilansis jaotatud lühi- ja pikaajalisteks lähtuvalt sellest, kas kohustise eeldatav valdamine kestab kuni ühe aasta või kauem arvestatuna aruandekuupäevast.

Finantskohustised kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses. Finantskohustis eemaldatakse bilansist siis, kui see on rahuldatud, lõpetatud või aegunud. Kõik teadaolevad finantskohustised ja eraldised kajastatakse bilansis, kui nende suurust on võimalik usaldusväärselt hinnata ning nende realiseerumine on tõenäoline.

Finantskorraldusvahendi sihtfondid

Sihtasutus valitseb vesiviljelusega tegelevatele ettevõtete laenu sihtfondi (Kalanduse sihtfondi), kalanduse tootjate investeringute kaasfinantseerimise laenu sihtfondi (Kalapüügiühistute sihtfondi), vesiviljelusega tegelevatele ettevõtete käibekapitali laenu finantseerimise sihtfondi (KFI käibelaenu sihtfond) ning Euroopa Liidu 2014-2020 finantsperioodi Eesti maaelu arengukava (MAK-i) ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi (EMKF-i) vahendite baasil loodud sihtfonde.

KFI käibelaenu sihtfond moodustati Kalanduse sihtfondi tagasilaekunud maksetest vesiviljelusega tegelevate ettevõtete käibekapitali laenude finantseerimiseks. MAK sihtfondi eesmärgiks on finantseerida põllumajandustoodete tootmise ja töötlemise ning maategevõtluse mitmekesistamise valdkonnas kavandatavaid investeringuid ja EMKF sihtfondide eesmärgiks on finantseerida kalatöötlemise ja vesiviljeluse valdkonnas kavandatavaid investeringuid.

Sihtasutus valitseb sihtfondide vahendeid sihtasutuse põhikirja punktis 2.2.2 sätestatu alusel. Sihtfondide vahendeid hoitakse sihtasutuse varast lahus. Sihtasutuse ülesanne on laenuaotluste menetlemine, taotlejate krediitvõimelisuse hindamine, krediteerimisotsuste langetamine, laenude vormistamine, pantide seadmise korraldamine, laenude väljastamine, monitooring ja haldamine sealhulgas iga-aastane laenuportfelli audit ning hinnangu andmine portfelli väärtusele ja kvaliteedile. Sihtfondide laenudest tulenevad hüved ja riskid ei ole seotud sihtasutuse põhitegevuse tulemiga. Sihtfondide vahenditest laenuetegevuse korraldamiseks kasutab sihtasutus oma laenuetegevuses juba kehtivaid reegleid, mis on kooskõlastatud Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumiga.

Sihtasutuse ja sihtfondide laenuetegevust reguleerivad dokumendid on järgmised: sihtasutuse põhikirja; laenude ja laenu tagatiste teenindamise, krediitiriski jälgimise ning allahindluste ja eraldiste moodustamise põhimõtted; riskide hindamise ja eraldiste moodustamise juhend; nõuete lootusetuks tunnistamise kord; nõuete võõrandamise kord; rahaliste vahendite kasutamise kord ja arvestus.

Sihtfondide vahenditest antavate laenude kriteeriumid on fikseeritud rahastamislepingutes. Sihtfondide vahenditest antava laenu intress ei ole madalam kui krediidi- või finantseerimisasutuse laenuotsuse tingimustes või intressi määramise aluseks on krediidi- või finantseerimisasutuse antud krediitireiting või intress määratakse Euroopa Komisjoni viite ja diskontomäärade kindlaksmääramise meetodi alusel, vastavalt ettevõtja krediitireitingule ja pakutavale tagatisele. Kui laenuvõtja kohta puuduvad andmed varasemate laenude ja nende tagasimaksmise kohta või tal ei ole bilansile tuginevat krediitireitingut (näiteks tegevust alustavad ettevõtjad), tuleks baasmäärat suurendada vähemalt 400 baaspunkti võrra (sõltuvalt tagatistest) ning marginaal ei tohi kunagi olla madalam emaettevõtja suhtes kohaldatavast marginaalst.

Sihtfondide väärtuse hindamine ja vahendite tagastamise põhimõtted

Sihtfondi vara puhasväärtuse määramiseks arvutatakse sihtfondi varade väärtus, millest arvatakse maha nõuded sihtfondi vastu, mis tulenevad valitsemistasudest ja muudest sihtfondi valitsemisega seotud Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi poolt eelaktsepteeritud (lubatud) kuludest. Vara väärtuse määramise põhimõtete ja meetodite valikul ning kasutamisel arvestab sihtasutus lisaks õigusaktidele ja rahastamise lepingule üldist õigustatud huvi ning sihtfondi liiki, poliitikat, kehtivaid reegleid ja standardeid, samuti võimalike alternatiivsete hindamismeetodite põhimõtteid ja nende usaldusväärsust. Õiglase väärtuse (vara tõenäoline müügihind, mille eest on võimalik vahetada vara või arveldada kohustust teadlike, huvitatud ja sõltumatute osapoolte vahelises tehingus) leidmisel teeb sihtasutus hindamise otsuse ja hindamise põhimõtted üldjuhul dokumenteeritud viitega ning neid piisava selgusega kirjalikult põhjendades.

Sihtfondide rahaliste vahendite jääk kontol (hoius) võetakse arvesse nominaalväärtuses. Debitoorse võlgnevuse õiglase väärtuse määramisel hinnatakse debitoorsed võlgnevused tõenäoliselt laekuvates summades. Kui see aga ei ole võimalik või asjakohane, siis kasutatakse teisi eelkõige üldtunnustatud meetodeid. Kinnisasja väärtus määratakse atesteeritud kinnisvarahindaja poolt antud hindamisakti alusel või muul sihtfondide tingimustes sätestatud viisil. Muu võimaliku sihtfondide vara väärtuseks on selle õiglane väärtus. Avaldatud sihtfondide vara puhasväärtus kehtib kuni järgmise puhasväärtuse avaldamiseni.

Sihtfondide vahenditest on abikõlblik ka laenude väljastamisega tekkinud kahju ja sihtfondide varade ümberhindamise kulu. Sihtfondide raames välja antud laenudest sihtasutusele tekkinud kahju hüvitamine toimub sihtfondide vahendite arvelt ka pärast sihtfondide tegevuse abikõlbliku perioodi lõppu. Kalanduse sihtfondi raames tehtavad tegevused olid abikõlblikud kuni 31. detsembrini 2015 ning Kalapüügiühistute sihtfondi raames tehtavad tegevused olid abikõlblikud kuni 30. juunini 2016. Kalanduse kui ka Kalapüügiühistute sihtfondi laekunud kõik rahalised vahendid laenati välja abikõlblikul perioodil ja seetõttu ei tekkinud sihtasutusel kohustust sihtfondi laekunud vahendite tagastamiseks. EMKF sihtfondide raames tehtavad tegevused olid abikõlblikud kuni 31. detsembrini 2023. EMKF sihtfondi laekunud kõik rahalised vahendid laenati välja abikõlblikul perioodil ja seetõttu ei tekkinud sihtasutusel kohustust sihtfondidesse laekunud vahendite tagastamiseks. MAK sihtfondi raames tehtavad tegevused olid abikõlblikud kuni 31. detsember 2025. MAK sihtfondi on tehtud sissemaksleid kokku 56,46 miljonit eurot, sealhulgas 3,90 miljonit eurot 2025. aasta juuni kuus. MAK sihtfondist jäi välja laenamata 3,49 miljonit eurot, mille sihtasutus vastavalt Rahastamislepingule nr 10 2026. aasta esimeses kvartalis riigile tagastas. Sihtasutus sõlmis 2025. aastal kaks

uut lepingut uute sihtfondide haldamiseks – Ühise põllumajanduspoliitika strateegiakava 2023-2027 (ÜPP) rahastamisvahendi sihtfondid kogueelarvega 55 miljonit eurot, mille abikõlblikkuse periood kestab kuni 31. detsembrini 2029, ning teiseks, Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi 2021-2027 (EMKVF) rakenduskava rahastamisvahendi sihtfond, eelarvega 12 miljonit eurot ning mille abikõlblikkuse periood kestab kuni 31. detsembrini 2029. EMKVF sihtfondi tehti esimene sissemaks 2025. aasta novembris summas 3,6 miljonit eurot ja ÜPP sihtfondi detsembris summas 16,5 miljonit eurot, väljamakseid nendest sihtfondidest 2025. aastal tehtud ei ole.

COVID-19 kriisimeetmed

Sihtasutus sõlmis Maaeluministeeriumiga Rahastamislepingu nr 121 COVID-19 kriisimeetmete rakendamiseks. Lepinguga andis ministeerium sihtasutusele täitmiseks haldusülesande, mis seisneb COVID-19 põhjustatud koroonaviiruse levikuga seotud kriisi leevendamiseks laenude andmises, laenukäenduse käendusreservi moodustamises ja käendustasude alandamises. Kriisimeetmeid rakendatakse Vabariigi Valitsuse seaduse § 27 lõike 3 ja riigieelarve seaduse § 812 lõike 1 alusel koostatud Vabariigi Valitsuse 28.04.2020 määruse nr 31 „COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse levikuga seotud kriisi ja sellest tuleneva eriolukorra mõju leevendamiseks ette nähtud toetusmeetmete üldtingimused“ alusel. Covid-19 sihtfondist uusi laene enam ei väljastata, taotluste vastuvõtmine lõppes 2021. aastal. Samuti on lõppenud laenukäenduste andmine Covid-19 kriisimeetme raames.

Eraldised ja tingimuslikud kohustised

Käendatud laenude riskide hindamine ja käenduskahjumite eraldiste moodustamine

Eraldis käenduskahjumite katmiseks väljendab tõenäolist kahju, mis võib tuleneda käendatava laenu mittetagastamisest laenuaaja poolt krediidiasutustele, mille tulemusena kuulub käenduse ulatuses laenu tasumisele sihtasutuse poolt. Nimetatud kahjude katteks on moodustatud eraldis.

Sihtasutuse poolt käendatud laenude hindamisel kasutatakse nelja kategooriat, kus laenude riskitase ulatub korras laenudest kuni kahjumisse kantavate laenudeni. Vastavalt laenu riskitasemele moodustatakse käenduskahjumite eraldised iga laenu kohta individuaalselt.

Riskikategooriasse paigutamise aluseks on iga käendatava laenu analüüs, mille käigus hinnatakse laenu saaja finantsmajanduslikku olukorda ja võimekust tasuda laenu põhiosa ning intressimakseid.

Tingimuslikud varad ja nende kajastamine

Tingimuslik vara on võimalik vara, mille realiseerumine ei ole kindel. Tingimuslikke varasid ei kajastata sihtasutuse bilansis, kuid informatsioon oluliste tingimuslike varade kohta avalikustatakse aruande lisades. Lisades ei avalikustata selliseid tingimuslikke varasid, mille realiseerumine on vähemtõenäoline kui mitterealiseerumine. Analoogselt bilansis kajastatud varadega hoitakse sihtasutuse tingimuslikke varasid ja sihtfondide tingimuslikke varasid lahus ning nende osas peetakse eraldi arvestust.

Annetused ja toetused

Sihtfinantseerimine toimub Euroopa Liidu fondidest ja riigieelarvest Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi kaudu. Tegevuskulude katteks saadud sihtfinantseerimise kajastamisel lähtutakse tulude ja kulude vastavuse printsiibist (tulu sihtfinantseerimisest kajastatakse proportsionaalselt sellega seonduvate kuludega). Varade sihtfinantseerimise korral kajastatakse sihtfinantseerimine tuluna selles perioodis, millal sihtfinantseerimise abil soetatud vara võetakse bilansis põhivarana arvele. Toetuste maksmise mahud ja saajad kinnitatakse sihtasutuse nõukogu otsustega.

Tulud

Sihtasutuse tulu koosneb käendustasudest, sihtfinantseerimisest ja toetustest, käendus- ja sihtfondide valitsemistasudest ning intressi- ja nõustamisteenuste tulust. Käendustasu teenitakse krediidi- ja finantseerimisasutustele väljastatud käendukohustuse eest. Intressitulu teenitakse väljastatud laenudelt (sealhulgas edasilaenavatelt finantsinstitutsioonidelt), tähtajalistelt deposiitidelt, võlakirjadelt ja pangakontode saldodelt. Intressitulu kajastatakse lähtudes vara sisemisest intressimäärast. Tulud kajastatakse tekkepõhiselt.

Kulud

Sihtasutuse kulud kajastatakse tekkepõhiselt. Põhivara või varude soetamisega kaasnevad mittetagastatavad maksud ja lõivud kajastatakse soetamise momendil kuluna, mitte varade ega varude soetusmaksumusena.

Seotud osapooled

Sihtasutuse seotud osapoolteks on loetud:

- Sihtasutuse tegev- ja kõrgem juhtkond ning nende pereliikmed, kelleks loetakse vähemalt abikaasa, elukaaslane ja laps;
- sihtasutused, mittetulundusühingud ja äriühingud, kelle üle eelmises punktis nimetatud isikutel ükski või koos pereliikmetega on valitsev või oluline mõju.

Raamatupidamise aastaaruandes avalikustatakse tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja olulised soodustused. Muude seotud osapooltega tehtud tehingute osas avalikustatakse raamatupidamise aastaaruande lisades informatsioon vaid nende tehingute kohta, mis ei vasta õigusaktidele või sihtasutuse sisedokumentide üldistele nõuetele või turutingimustele.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2025	31.12.2024
Nõudmiseni hoiused krediidasutustes	3 510 720	3 142 834
Nõudmiseni hoiused Riigikassas	52 524 610	54 616 199
Sihtfondide nõudmiseni hoiused Riigikassas	72 462 263	45 932 959
Tähtajalised hoiused krediidasutustes ja Riigikassas	26 480 000	29 600 000
Kokku raha	154 977 593	133 291 992

Krediidasutuste ja riigikassa nõudmiseni hoiuste keskmine intressitulu oli 2025. aastal 2,46% (2024: 2,95%).
Lühiajaliste tähtajaliste hoiuste keskmine intressitulu oli 2025. aastal 3,11% (2024: 4,51%).

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2025	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta
Nõuded ostjate vastu	476 736	476 736	0	0
Ostjatelt laekumata arved	476 736	476 736	0	0
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	49 216	49 216	0	0
Ettemaksed	22 582	22 582	0	0
Tulevaste perioodide kulud	16 512	16 512	0	0
Muud makstud ettemaksed	6 070	6 070	0	0
Tekkepõhised intressid laenudelt ja deposiitidelt	3 086 671	3 086 671	0	0
Laenud krediidi- ja finantseerimisasutuste vahendusel	3 147 682	1 151 546	1 996 136	0
Laenud ettevõtjatele, hoiu-laenuühistutele, mittendusühingutele ja eluasemelaenud	53 321 111	8 886 143	15 161 772	29 273 196
Põllumaa kapitalirent	13 592 240	1 342 132	4 065 590	8 184 518
Ebatõenäoliselt laekuvad laenud ja nõuded	-9 103 595	-1 517 145	-2 588 592	-4 997 858
Laenud Kalanduse sihtfondidest	9 942 986	2 542 265	2 493 586	4 907 135
Ebatõenäoliselt laekuvad laenud Kalanduse sihtfondidest	-2 425 597	-620 187	-608 312	-1 197 098
Laenud MAK sihtfondist	41 088 093	6 787 881	15 220 070	19 080 142
Ebatõenäoliselt laekuvad laenud MAK sihtfondist	-6 638 652	-1 096 726	-2 459 125	-3 082 801
Covid -19 kriisimeetmete laenud	40 635 557	26 409 158	14 205 069	21 330
Ebatõenäoliselt laekuvad Covid -19 kriisimeetmete laenud	-18 409 773	-11 964 561	-6 435 549	-9 663
Kokku nõuded ja ettemaksed	128 785 257	35 555 711	41 050 645	52 178 901

	31.12.2024	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta
Nõuded ostjate vastu	493 687	493 687	0	0
Ostjatelt laekumata arved	493 687	493 687	0	0
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	65 429	65 429	0	0
Ettemaksed	11 121	11 121	0	0
Tulevaste perioodide kulud	2 500	2 500	0	0
Muud makstud ettemaksed	8 621	8 621	0	0
Tekkepõhised intressid laenuidelt ja deposiitidelt	3 766 261	3 766 261	0	0
Laenu krediid- ja finantseerimisasutuste vahendusel	7 265 155	1 375 275	4 876 782	1 013 098
Laenu ettevõtjatele, hoiu-laenuühistutele, mittetulundusühingutele ja eluasemelaenu	45 882 161	7 897 623	14 823 888	23 160 650
Põllumaa kapitalirent	7 952 536	688 034	4 189 588	3 074 914
Ebatõenäoliselt laekuvad laenu ja nõuded	-7 463 605	-1 284 698	-2 411 387	-3 767 520
Laenu Kalanduse sihtfondidest	10 873 057	3 138 668	2 139 393	5 594 996
Ebatõenäoliselt laekuvad laenu Kalanduse sihtfondidest	-2 976 367	-859 172	-585 633	-1 531 562
Laenu MAK sihtfondist	42 078 996	6 416 913	15 093 966	20 568 117
Ebatõenäoliselt laekuvad laenu MAK sihtfondist	-6 588 239	-1 004 686	-2 363 237	-3 220 316
Covid -19 kriisimeetmete laenu	51 081 526	21 077 040	23 565 126	6 439 360
Ebatõenäoliselt laekuvad Covid -19 kriisimeetmete laenu	-20 172 036	-8 323 299	-9 305 841	-2 542 896
Kokku nõuded ja ettemaksed	132 269 682	33 458 196	50 022 645	48 788 841

Ostjatelt laekumata arvetes oli seisuga 31. detsember 2025 kajastatud laekumata käendustasud pankadelt ning maa rendiarved.

Krediid- ja finantseerimisasutuste vahendusel antud laenu laenuportfelli keskmine tootlus oli 2025. aastal 1,25% (2024: 1,58%).

Sihtasutuse otselaenu laenuportfelli (laenu ettevõtjatele, laenu hoiu-laenuühistutele, laenu mittetulundusühingutele ja eluasemelaenu eraisikutele) keskmine tootlus oli 2025. aastal 3,95% (2024: 3,95%).

Kapitalirendi lepingute portfelli keskmiseks tootluseks oli 2025. aastal 5,64% (2024: 3,14%). Informatsioon põllumaa kapitalirendi nõuete ajalise jaotuse kohta on toodud lisas 6.

Sihtasutuse omavahenditest antud kõigi laenu keskmine tootlus 2025. aastal oli 3,64% (2024: 3,50%).

Kõikide laenu alusvaluuta oli euro.

Laenu allahindlus oli moodustatud sihtasutuse otselaenule (laenu ettevõtjatele, laenu hoiu-laenuühistutele, laenu mittetulundusühingutele ja eluasemelaenu eraisikutele) ja sihtfondidest antud laenule. Ebatõenäoliselt laekuvate sihtasutuse

otselaenu ja nõuete saldo suurenes 2025. aastal 1 639 990 euro võrra. Laenu allahindluse suurenemine 2025. aastal oli tingitud hinnangute muutusest laenu tagatisteks panditud varade väärtuste arvestamisel, laenuvõtjate bilanssidele tugineva krediitdivõime muutustest ning finantsdistiipliini rikkumistest. Informatsiooni ebatõenäoliselt laekuvate laenu kulu kohta on toodud lisa 13. Sihtotstarbelistele laenudele, mis oli laenu läbi litsentseeritud krediitiasutuste või nende kontserni kuuluvate finantseerimisasutuste allahindlus puudub, sest kõik laenu tagastamisega seotud riskid kannavad krediitiasutused. Kui laenu saanud ettevõtja satub makseraskustesse, peab krediitiasutus lepingu kohaselt laenu ikkagi sihtasutusele tagasi maksma.

Sihtasutuse otselaenu ja sihtfondidest antud laenu allahindluste jaotus tähtaja järgi on kajastatud samas proportsioonis laenuportfellide perioodiliste tagasimaksetega. Kõikide laenuportfellide tagasimakse prognoos teostatakse aruandekuupäeval.

Sihtasutus valitseb kaheksat kalandusega seotud sihtfondi. Kuuele senisele sihtfondile lisandusid 2025. aastal juurde Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi 2021-2027 rahastamisvahendi sihtfondid (EMKVF), mille kohta sihtasutus sõlmis 3.10.2025 Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumiga halduslepingu. Uuetest EMKVF fondidest 2025. aastal laene ei antud. Kalandusega seotud sihtfondides oli seisuga 31.12.2025 kehtivaid laenulepinguid 30 (31.12.2024: 35 laenulepingut).

Laenuportfelli suuruseks oli 31.12.2025. seisuga 9 942 986 eurot (31.12.2024: 10 873 057 eurot). Keskmiseks laenulepingu suuruseks kujunes 2025. aastal 331 432 eurot (2024: 310 659 eurot). Laenuportfelli keskmiseks tootluseks kujunes 2025. aastal 3,30% (2024: 3,28%). Kalandusega seotud sihtfondide laenudele moodustati seisuga 31.12.2025 allahindlusi summas 2 425 597 eurot (31.12.2024: 2 976 367 eurot). Informatsioon sihtfondi haldamise ja väärtuse kohta on toodud lisa 7 ja 11.

MAK sihtfondis oli 31.12.2025 seisuga 297 kehtivat laenulepingut (31.12.2024: 303 lepingut) ja laenuportfelli suurus oli 41 088 093 eurot (31.12.2024: 42 078 996 eurot).

Keskmiseks laenulepingu suuruseks kujunes 2025. aastal 138 343 eurot (2024: 138 875 eurot).

MAK laenuportfelli keskmine tootlus oli 2025. aastal 3,87% (2024: 3,78%)

MAK sihtfondi laenudele moodustati allahindlusi seisuga 31.12.2025 summas 6 638 652 eurot (31.12.2024: 6 588 239 eurot).

Informatsioon sihtfondi haldamise ja väärtuse kohta on toodud lisa 7 ja 11.

Covid-19 kriisimeetmete laenuportfellis oli 31.12.2025 seisuga 234 kehtivat laenulepingut (31.12.2024: 271 laenulepingut) ja laenuportfelli suurus oli 40 635 557 eurot (31.12.2024: 51 081 526 eurot).

Keskmiseks laenulepingu suuruseks kujunes 2025. aastal 173 656 eurot (2024: 188 493 eurot). Covid-19 laenuportfelli keskmine tootlus oli 2025. aastal 2,92% (2024: 3,49%).

Covid-19 kriisimeetmete laenudele moodustati allahindlusi seisuga 31.12.2025 18 409 773 euro ulatuses (31.12.2024: 20 172 036 eurot). Informatsioon sihtfondi haldamise ja väärtuse kohta on toodud lisa 7 ja 11.

Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad (eurodes)

	31.12.2025		31.12.2024	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Ettevõtte tulumaks	0	683	0	418
Käibemaks	49 216	0	65 397	0
Üksikisiku tulumaks	0	12 226	0	10 435
Sotsiaalmaks	0	19 907	0	18 318
Kohustuslik kogumispension	0	926	0	648
Töötuskindlustusmaksed	0	1 104	0	946
Muud maksude ettemaksed ja maksuvõlad	0	0	32	0
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	49 216	34 846	65 429	30 765

Info maksude ettemaksete ja maksuvõlgade kohta on toodud lisa 7.

Lisa 5 Materiaalsed põhivarad

(eurodes)

							Kokku
	Maa	Ehitised	Transpordivahendid		Masinad ja seadmed	Muud materiaalsed põhivarad	
			Transpordivahendid	Muud masinad ja seadmed			
31.12.2023							
Soetusmaksumus	493 350	1 127 552	19 575	32 492	52 067	30 095	1 703 064
Akumuleeritud kulum		-214 763	-19 575	-32 492	-52 067	-11 977	-278 807
Jääkmaksumus	493 350	912 789	0	0	0	18 118	1 424 257
Amortisatsioonikulu		-24 158					-24 158
31.12.2024							
Soetusmaksumus	493 350	1 127 552	19 575	32 492	52 067	30 095	1 703 064
Akumuleeritud kulum		-238 921	-19 575	-32 492	-52 067	-11 977	-302 965
Jääkmaksumus	493 350	888 631	0	0	0	18 118	1 400 099
Amortisatsioonikulu		-24 158					-24 158
31.12.2025							
Soetusmaksumus	493 350	1 127 552	0	32 492	32 492	30 095	1 683 489
Akumuleeritud kulum		-263 079	0	-32 492	-32 492	-11 977	-307 548
Jääkmaksumus	493 350	864 473	0	0	0	18 118	1 375 941

Lisa 6 Kapitalirent

(eurodes)

Aruandekohustuslane kui rendileandja

	31.12.2025	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta		
Põllumaa kapitalirendi lepingud	13 592 240	1 342 132	4 065 590	8 184 518	5,64%	euro
Kapitalirendinõuded kokku	13 592 240	1 342 132	4 065 590	8 184 518		

	31.12.2024	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta		
Põllumaa kapitalirendi lepingud	7 952 536	688 034	4 189 588	3 074 914	3,14%	euro
Kapitalirendinõuded kokku	7 952 536	688 034	4 189 588	3 074 914		

Müügi ja tagasirenditehing (sale and leaseback) sisaldab vara müümist ja sama vara tagasirentimist müüjale. Sihtasutus teeb tagasirentimise tehinguid kapitalirendi tingimustel ja kajastab neid kui finantseerimistehinguid mitte kui ostu-müügitehinguid. Müüdüd vara jääb müüja bilanssi ning saadud raha müügihinna summas kajastatakse bilansis kapitalirendikohustisena. Lähtudes lepingu sisu üliluslikkuse printsiibist, on tegemist vara tagatisel antud laenuga.

Seisuga 31.12.2025 oli sihtasutus oli sihtasutusel 77 kehtivat põllumaa kapitalirendi lepingut (31.12.2024: 48 lepingut). Kapitalirendi lepingute portfelli keskmiseks tootluseks oli 2025. aastal 5,64% (2024: 3,14%). Seisuga 31.12.2025 oli sihtasutuse kapitalirendi lepingutega renditud 4 359 hektarit põllumaad (31.12.2024: 2908 ha). Informatsioon põllumaa kapitalirendi nõuete saldode kohta on toodud lisa 3.

Lisa 7 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2025	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta
Võlad tarnijatele	7 282	7 282	0	0
Võlad töövõtjatele	29 819	29 819	0	0
Maksuvõlad	34 846	34 846	0	0
Saadud ettemaksed	222 792	222 792	0	0
Tulevaste perioodide tulud	222 792	222 792	0	0
Kalanduse sihtfond	2 436 958	0	0	2 436 958
KFI käibelaenu sihtfond	505 364	0	0	505 364
Kalapüügiühistute sihtfond	1 257 252	0	0	1 257 252
EMKF kalatöötlemise investeerimislauenu sihtfond	7 438 533	0	0	7 438 533
EMKF kalatöötlemise kasvulaenu sihtfond	685 340	0	0	685 340
EMKF vesiviljeluslaenu sihtfond	961 643	0	0	961 643
EMKVF tootjate sihtfond	1 203 449	0	0	1 203 449
EMKVF töötlejate sihtfond	2 406 898	0	0	2 406 898
MAK sihtfond	56 792 105	3 492 677	0	53 299 428
ÜPP sihtfond	16 523 713	0	0	16 523 713
Covid -19 kriisimeetmete laenufond	33 204 467	0	0	33 204 467
Covid-19 käenduskahtude reservfond	12 107 558	0	0	12 107 558
Covid-19 käendustasude alandamise reservfond	111 247	0	0	111 247
Kokku võlad ja ettemaksed	135 929 266	3 787 416	0	132 141 850

	31.12.2024	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta
Võlad tarnijatele	23 706	23 706	0	0
Võlad töövõtjatele	26 865	26 865	0	0
Maksuvõlad	30 765	30 765	0	0
Saadud ettemaksed	53 722	53 722	0	0
Kalanduse sihtfond	2 452 140	0	0	2 452 140
KFI käibelaenu sihtfond	497 248	0	0	497 248
Kalapüügiühistute sihtfond	1 226 221	0	0	1 226 221
EMKF kalatöötlemise investeerimislaenu sihtfond	7 241 963	0	0	7 241 963
EMKF kalatöötlemise investeerimislaenu sihtfond	629 081	0	0	629 081
EMKF vesiviljeluslaenu sihtfond	947 138	0	0	947 138
MAK sihtfond	51 138 830	0	0	51 138 830
Covid -19 kriisimeetmete laenufond	40 076 225	0	0	40 076 225
Covid-19 käenduskahtude reservfond	14 255 913	0	0	14 255 913
Covid-19 käendustasude alandamise reservfond	238 109	0	0	238 109
Kokku võlad ja ettemaksed	118 837 926	135 058	0	118 702 868

Maksuvõlgade detailssem jaotus on toodud lisas 4.

Sihtasutus on sõlminud Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumiga alltoodud rahastamis- ja halduslepingud erinevate sihtfondide haldamiseks. Lepingutest tulenevalt on sihtasutuse ülesandeks laenuaotluste menetlemine, taotlejate krediivõimelisuse hindamine, laenu vormistamine, pantide seadmise korraldamine, laenu väljastamine, monitooring ja laenulepingute haldamine. Samuti iga-aastane laenuportfelli analüüs ning hinnangute andmine laenuportfelli väärtusele ja kvaliteedile. Sihtasutusele maksti 2025. aastal sihtfondide valitsemistasusid summas 451 621 eurot (2024: 783 307 eurot) (lisa 11).

Sihtasutus sõlmis 10. detsembril 2012. aastal Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumiga Rahastamislepingu nr 381 vesiviljelusega tegelevate ettevõtete laenu sihtfondi (Kalanduse sihtfond) haldamiseks. Regionaal- ja Põllumajandusministeerium on teinud eelnenud perioodidel sihtfondi sissemakseid kokku summas 4 900 000 eurot. Sihtfondi vahenditest väljastatud laenudelt teeniti 2025. aastal intresse summas 17 481 eurot (2024: 21 043 eurot) ja intresse riigikassast summas 50 369 eurot (2024: 79 795 eurot). Laenu allahindlused suurenesid 34 032 euro võrra (2024: 25 561 vähenesid euro võrra). Kalanduse sihtfondi korrigeeritud soetusmaksumus seisuga 31.12.2025 oli 2 436 958 eurot (31.12.2024: 2 452 140 eurot). Informatsioon sihtfondist väljastatud laenu kohta on toodud lisas 3.

Sihtasutus sõlmis 8. märtsil 2016. aastal Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumiga Rahastamislepingu nr 381 muutmise lepingu nr 50, mille kohaselt moodustati Kalanduse sihtfondi tagasilaekunud vahenditest vesiviljelusettevõtete käibekapitali laenu finantseerimise sihtfond (KFI käibelaenu sihtfond). Sihtfondi vahenditest väljastatud laenudelt teeniti 2025. aastal intresse summas 8 432 eurot (2024: 6 421 eurot) ja intresse riigikassast summas 9 927 eurot (2024: 15 932 eurot). Laenu nõudeid kanti kulusse summas 5 182 eurot (2024: 11 250 eurot). KFI käibelaenu sihtfondi korrigeeritud soetusmaksumus seisuga 31.12.2025 oli 505 364 eurot (31.12.2024: 497 248 eurot). Informatsioon sihtfondist väljastatud laenu kohta on toodud lisas 3.

Sihtasutus sõlmis 14. detsembril 2015. aastal Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumiga Rahastamislepingu nr 137 kalanduse tootjate ühenduste investeringute kaasfinantseerimise laenu sihtfondi (Kalapüügiühistute sihtfond) haldamiseks. Laenudelt teeniti 2025. aastal intresse summas 28 465 eurot (2024: 30 469 eurot) ja intresse riigikassast summas 10 090 eurot (2024: 13 643 eurot). Laenu allahindlusi vähendati summas 3 251 eurot (2024: suurendati 3 150 euro võrra). Kalapüügiühistute sihtfondi korrigeeritud soetusmaksumus seisuga 31.12.2025 oli 1 257 252 eurot (31.12.2024: 1 226 221 eurot). Informatsioon sihtfondist väljastatud laenu kohta on toodud lisas 3.

Sihtasutus sõlmis 23. jaanuaril 2017. aastal Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumiga Halduslepingu nr 16 Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi vahendite baasil kolme sihtfondi loomiseks. Seisuga 31. detsember 2025 oli Regionaal- ja Põllumajandusministeerium teinud sihtfondidesse sissemakseid kokku summas 9 070 297 eurot. 2025. aastal sihtfondi uusi sissemakseid ei tehtud.

EMKF kalatöötlemise investeerimislaenu sihtfondist väljastatud laenudelt teeniti 2025. aastal intresse summas 273 048 eurot (2024: 283 757 eurot) ja intresse riigikassast summas 57 867 eurot (2024: 82 578 eurot). Sihtfondi laenudele suurendati allahindlusi summas 69 017 eurot (2024: 101 368 eurot). EMKF kalatöötlemise investeerimislaenu sihtfondi korrigeeritud soetusmaksumus seisuga 31.12.2025 oli 7 438 533 eurot (31.12.2024: 7 241 963 eurot). Informatsioon sihtfondist väljastatud laenude kohta on toodud lisas 3.

EMKF kalatöötlemise kasvulaenu sihtfondist väljastatud laenudelt teeniti 2025. aastal intresse summas 7 767 eurot (2024: 2 931 eurot) ja intresse riigikassast summas 14 808 eurot (2024: 23 082 eurot). Sihtfondi laenudele vähendati allahindlusi summas 35 596 eurot (2024: 26 190 eurot). EMKF kalatöötlemise kasvulaenu sihtfondi korrigeeritud soetusmaksumus seisuga 31.12.2025 oli 685 341 eurot (31.12.2024: 629 081 eurot). Informatsioon sihtfondist väljastatud laenude kohta on toodud lisas 3.

EMKF vesiviljeluslaenu sihtfondist väljastatud laenudelt teeniti 2025. aastal intresse summas 18 014 eurot (2024: 19 450 eurot) ja intresse riigikassast summas 11 921 eurot (2024: 16 820 eurot). Laenude allahindlusi suurendati 7 885 euro võrra (2024. aastal allahindlusi ei muudetud). EMKF vesiviljeluslaenu sihtfondi korrigeeritud soetusmaksumus seisuga 31.12.2025 oli 961 643 eurot (31.12.2024: 947 138 eurot). Informatsioon sihtfondist väljastatud laenude kohta on toodud lisas 3.

Sihtasutus sõlmis 29. jaanuaril 2016. aastal Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumiga Rahastamislepingu nr 10 Maaelu arengukava 2014-2020 rahastamisvahendi sihtfondi haldamiseks (MAK sihtfond). Seisuga 31.12.2025 oli Regionaal- ja Põllumajandusministeerium teinud sihtfondi sissemakseid kokku summas 56 460 000 eurot (31.12.2024: 52 560 000 eurot). Sihtfondi vahenditest väljastatud laenudelt teeniti 2025. aastal intresse ja lepingutasusid summas 1 623 906 eurot (2024: 1 615 226 eurot) ja intresse riigikassast summas 492 208 eurot (2024: 612 066 eurot). Sihtfondi laenudele suurendati allahindlusi summas 50 839 eurot (2024: 877 248 eurot). MAK sihtfondi korrigeeritud soetusmaksumus seisuga 31.12.2025 oli 56 792 105 eurot (31.12.2024: 51 138 830 eurot). Informatsioon sihtfondist väljastatud laenude kohta on toodud lisas 3.

Sihtasutus sõlmis 11. mail 2020. aastal Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumiga Rahastamislepingu nr 121 COVID-19 kriisimeetmete rakendamiseks. Lepinguga eraldati sihtasutusele kriisimeetmeteks 120 000 000 eurot. Lepingu alusel moodustati sihtfond, millest pakkus sihtasutus finantstooted „COVID-19 laen bio- ja maamajandusettevõtjatele“, mille eelarve oli 100 000 000 eurot ja COVID-19 käenduskahjude reservfondi, mille eelarve oli 15 000 000 eurot ning COVID-19 käendustasude alandamise reservfondi, mille eelarve oli 5 000 000 eurot. Rahastamislepingut nr 121 muudeti 25. juulil 2021. aastal vähendades finantstooted „COVID-19 laen bio- ja maamajandusettevõtjatele“ eelarvet 78 289 198 euronit ning suurendati COVID-19 käenduskahjude reservfondi eelarvet 36 710 802 euronit.

COVID-19 kriisimeetmete laenufondi vahenditest väljastatud laenudelt teeniti 2025. aastal intresse summas 1 403 427 eurot (2024: 1 934 684 eurot) ja intresse riigikassast summas 259 404 eurot (2024: 347 114 eurot). Sihtfondi laenudele vähendati allahindlusi summas 1 350 103 eurot (2024: 265 800 eurot). COVID-19 kriisimeetmete laenufondist tehti riigile 2025. aastal tagasimakseid summas 9 886 043 eurot (2024: 9 011 935 eurot). COVID-19 kriisimeetmete laenufondi korrigeeritud soetusmaksumus seisuga 31.12.2025 oli 33 204 467 eurot (31.12.2024: 40 076 225 eurot).

COVID-19 käenduskahjude reservfondi tagastati 2025. aastal COVID-19 käendustele tehtud eraldisi summas 2 421 703 eurot (2024: 644 809 eurot) ja teeniti intresse riigikassast summas 271 706 eurot (2024: 599 044 eurot). COVID-19 käenduskahjude reservfondist tehti riigile 2025. aastal tagasimakseid summas 4 554 316 eurot (2024: 4 723 524 eurot). COVID-19 käenduskahjude reservfondi jääkväärtus seisuga 31.12.2025 oli 12 107 558 eurot (31.12.2024: 14 255 913 eurot). Informatsioon tehtud eraldiste kohta on toodud lisas 8.

COVID-19 käendustasude alandamise reservfondist tehti 2025. aastal käendustasude kompenseerimisi summas 137 491 eurot (2024: 608 890 eurot) ja teeniti intresse riigikassast summas 10 628 eurot (2024: 45 290 eurot). COVID-19 käendustasude alandamise reservfondi jääkväärtus seisuga 31.12.2025 oli 111 247 eurot (31.12.2024: 238 109 eurot). Informatsioon käendustasude kompenseerimise kohta on toodud lisas 11.

Sihtasutus sõlmis 3. oktoobril 2025. aastal Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumiga halduslepingu nr 227 Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfond 2021-2027 rahastamisvahendi sihtfondi (EMKVF) haldamiseks ja rakendamiseks. Fondi eelarve on 12 000 000 eurot. Seisuga 31.12.2025 oli Regionaal- ja Põllumajandusministeerium teinud sihtfondi sissemakseid kokku summas 3 600 000 eurot. Seisuga 31.12.2025 fondist laene välja antud ei ole. 2025. aastal teenis fond riigikassas olevate vahendite arvelt intressi summa 10 347 eurot.

Sihtasutus sõlmis 9. augustil 2025. aastal Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumiga halduslepingu nr 191 Ühise põllumajanduspoliitika strateegiakava 2023–2027 rahastamisvahendi sihtfondi (ÜPP) haldamiseks ja rakendamiseks. Fondi eelarve on 55 000 000 eurot. Seisuga 31.12.2025 oli Regionaal- ja Põllumajandusministeerium teinud sihtfondi sissemakseid kokku summas 16 500 000 eurot. Seisuga 31.12.2025 fondist laene välja antud ei ole. 2025. aastal teenis fond riigikassas olevate vahendite arvelt intressi summa 23 713 eurot.

Lisa 8 Eraldised

(eurodes)

	31.12.2024	Moodustamine/korrigeerimine	Kasutamine	31.12.2025
Kokku eraldised	16 783 697	-2 164 712	-788 163	13 830 822
	31.12.2023	Moodustamine/korrigeerimine	Kasutamine	31.12.2024
Käenduskahjude eraldis	15 837 749	1 864 620	-918 672	16 783 697
Kokku eraldised	15 837 749	1 864 620	-918 672	16 783 697

Eraldise vähenemine 2025. aastal on tingitud hinnangute muutusest laenu tagatisteks panditud varade väärtuste arvestamisel ja laenuvõtjate bilanssidele tuginevate reitingute muutustest.

Käenduskahjude eraldise moodustamiseks on tehtud kulu summas 207 959 eurot (2024: 1 762 310 eurot) (Informatsiooni käenduskahjude eraldiseks tehtud kulu kohta vaata Lisa 13) ja võetud eraldise moodustamises arvele väljamakstud käenduste tagasimakseid summas 49 031 eurot (2024: 747 119 eurot).

Eraldise kasutamisel 2025. aastal on tehtud väljamakseid summas 788 163 eurot (2024: 918 672 eurot). Väljamaksed kujutavad endast krediidiastutuste poolt ülesõeldud laenulepingutele tehtavaid kahju- ja ettemakseid. Ettemaksete puhul tehakse saadud kahju tasaarveldus ettemaksuga peale menetlusprotsesside lõppu ehk peale kõigi laenu tagatisteks vormistatud varade müüki.

Seisuga 31.12.2025 oli krediidiastutuste poolt üles õeldud 72 laenulepingut (31.12.2024: 71 laenulepingut), mille puhul algatati panditud varade müügi protsess. Väljamakse ootel oleva eraldise suuruseks oli 5 462 855 eurot (31.12.2024: 5 849 453 eurot), mis moodustas 39,5% (31.12.2024: 34,9%) kogu käenduskahjude eraldisest. Eraldis on moodustatud tingimuslike kohustuste katteks, mida on kajastatud lisa 9. Eraldise tõenäoline realiseerumise suurus 2026. aastal on sõltuvuses ülesõeldud lepingute arvust ning laenu tagatisteks panditud varade realiseerimise väärtusest.

Lisa 9 Tingimuslikud kohustised ja varad

(eurodes)

	31.12.2025	31.12.2024
Tingimuslikud kohustised		
AS SEB Pank	7 963 938	7 235 973
Swedbank AS	11 304 998	14 309 552
Swedbank Liising AS	0	75 668
Luminor Bank AS	11 807 756	12 041 082
Luminor Liising AS	173 299	255 595
AS TBB pank	1 872	285 014
LHV Pank AS	15 286 758	18 766 542
AS Citadele banka Eesti filiaal	1 005 582	1 425 745
OP Corporate Bank Eesti filiaal	617 604	638 844
Coop Pank AS	15 316 461	14 967 708
Tartu HLÜ	52 235	177 969
SIA Citadele Liising Eesti filiaal	2 315 240	2 411 944
Holm Bank AS	1 111 765	672 906
Bigbank AS	1 694 290	1 357 169
Finora Bank UAB Eesti filiaal	692 800	0
Kokku tingimuslikud kohustised	69 344 598	74 621 711
Tingimuslikud varad		
Sihtasutuse tingimuslikud varad	1 916 293	1 668 623
Kokku tingimuslikud varad	1 916 293	1 668 623

Tingimuslikud kohustised

Seisuga 31.12.2025 oli sihtasutuse poolt käendatud laenude jääkväärtus krediidi- ja finantseerimisasutustes 121 871 700 eurot (31.12.2024: 130 716 725 eurot). Sihtasutuse tinglik käenduskohustus moodustas sellest 69 344 597 eurot ehk 56,9% (31.12.2024: 74 621 711 eurot ehk 57,1%). Informatsioon käendatud laenude võimalike kahjude katteks moodustatud eraldiste kohta on toodud lisas 8.

Tingimuslikud varad

Sihtasutus kajastab tingimuslike varade all nõudeid pankroti- või täitemenetluses olevate ettevõtjate vastu, mis tulenevad laenu- käenduse- või teistest võlaõiguslikest lepingutest. Tingimuslikud varad võetakse bilansivälisel kirjel arvele nominaalväärtuses ja korrigeeritakse vastavalt toimunud muutustele (pankroti- või täitemenetluse jaotistest saadud laekumised).

Seisuga 31.12.2025 oli sihtasutusel kaheksas pankrotimenetluses ning kolmes täitemenetluses tingimuslikke varasid kokku summas 1 916 293 eurot (31.12.2024: 1 668 623 eurot).

Lisa 10 Netotulu finantsinvesteeringutelt

(eurodes)

	2025	2024
Intressitulu laenudelt	1 991 368	1 869 894
Intressitulu kapitalirendilt	656 990	205 882
Intressitulu deposiitidelt	765 719	1 344 254
Intressitulu nõudmiseni hoiustelt	1 397 849	2 002 176
Kokku netotulu finantsinvesteeringutelt	4 811 926	5 422 206

Netotulu finantsinvesteeringutelt koosneb edasilaenavatelt krediidi- ja finantseerimisasutustelt saadavatest intressidest, sihtasutuse otselaenu intressidest, kapitalirendi intressidest, riigikassa ja pangakontodelt ning deposiitidelt teenitavatest intressidest. Minimaalne intressimäär edasilaenavatele krediidi- ja finantseerimisasutustele on Euroopa Keskpanka põhifinantseerimisoperatsioonidele kohaldatav intressimäär pluss 0,5% aastas. Sihtasutuse otselaenudele määrab intresside kujundamise põhimõtted sihtasutuse nõukogu vastavalt laenumeele.

Muu finantstuluna on kajastatud lepingu tingimuste rikkumisega kaasnevad leppetrahvid ja viivised.

Lisa 11 Tulu ettevõtlusest

(eurodes)

	2025	2024
Käendustasud	2 001 295	2 654 830
Sihtfondide valitsemistasud	451 621	783 307
Kokku tulu ettevõtlusest	2 452 916	3 438 137

Geograafilise jaotuse alusel on ülaltoodud ettevõtlustulu saamise kohaks täies ulatuses Eesti Vabariik.

Käendustasuks on käenduskohustuse eest võetav tasu määr, mida väljendatakse protsentides aasta kohta võlakohustusele antud käenduse summast. Käendustasude suurus on 1,0% kuni 7,5% ja tasu on sõltuvuses krediitkvaliteedi reitingust. Käendustasu võib sihtasutus võtta otsuse langetamise hetkel kehtivate määrade alusel, mis on sätestatud Euroopa Komisjoni teatises EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamise kohta garantiidena antava riigiabi suhtes (ELT C 155 20.06.2008, lk 10–22).

Üksikjuhtumil võib sihtasutus määrata käendustasu leitud määrast väiksemana, kasutades järgmisi alandamise aluseid:

- regionaalne– tegevus toimub väljaspool linnasid;
- mikroettevõtte– töötajaid alla 10, bilansimaht ja käive alla 2 miljonit eurot;
- investeering loob uusi töökohti;
- teaduspõhiste ja innovatiivsete tehnoloogiate kasutamine;
- kohaliku tooraine kasutamine;

- alustav ettevõtte– asutamisest ei ole möödunud rohkem kui 12 kuud;
- naisettevõtjad– vähemalt 51% ettevõtte kapitalist kuulub naistele või ettevõtet juhib naine.

Iga loetletud põhimõtte võib alandada krediitkvaliteedist tulenevat tasu kuni ühe protsendipunkti võrra, kuid lõpptasu ei tohi olla väiksem kui 1,0%.

Käendustasude alandamisel peab sihtasutus jälgima, et käenduskava peab ka peale käendustasude alandamisi jääma isefinantseerivaks ja käendustasud peavad katma tavalised käenduste andmisega seotud riskid, kava halduskulud ja iga-aastased piisava kapitali hüvitused.

Lisaks sai sihtasutus 2025. aastal COVID-19 käendustasude alandamise reservfondist käendustasude alandamise eest ettevõtjatele kompensatsiooni summas 137 491 eurot (2024: 608 890 eurot).

Käendusportfelli (toodud lisas 9) keskmine tootlus 2025 aastal oli 2,78% (2024: 3,32%).

Euroopa Merendus- ja Kalandusfondide (EMKF) haldamise eest maksti sihtasutusele valitsemistasusid kokku 74 786 eurot (2024: valitsemistasu ei makstud).

Kalanduse sihtfondist maksti sihtasutusele 2025. aastal valitsemistasusid kokku 49 000 eurot (2024: 49 000 eurot).

Alates 14. detsembrist 2015. aastast saab sihtasutus valitsemistasusid Kalapüügiühistute sihtfondist ja KFI käibelaenu sihtfondist.

Kalapüügiühistute sihtfondist maksti sihtasutusele 2025. aastal valitsemistasusid kokku 10 775 eurot (2024: 10 775 eurot) ja KFI käibelaenu sihtfondist kokku 5 060 eurot (2024: 5 060 eurot).

MAK sihtfondist maksti sihtasutusele 2025. aastal valitsemistasusid kokku 312 000 eurot (2024: 638 853 eurot).

Informatsioon sihtfondide valitsemistasude, haldamise ja väärtuse kohta on toodud lisades 3 ja 7.

Lisa 12 Muud tulud

(eurodes)

	2025	2024
Renditulud	11 167	12 324
Pankroti- ja täitevmenetlustest laekunud tulu	34 422	235 473
Muud	67 409	25 405
Kokku muud tulud	112 998	273 202

Rendituluna on 2025. ja 2024. aastal kajastatud maatulundusmaade (64,3 ha) ja põllumajandusmaa (118 ha) kasutamise eest saadavat renti.

Maatulundusmaade rentijaks on MTÜ Looduslikud niidud ning rendi suuruseks on 73 eurot hektar, mida makstakse üks kord aastas.

Põllumajandusmaa rentijaks on Eesti Taimekasvatuse Instituut, rendi suuruseks on 60% Regionaal- ja Põllumajandusministri poolt iga aasta kehtestavast ühtse pindalatoetuse määraast ühe hektari kohta. Muu tuluna on kajastatud kapitalirendi lepingutest tulenevad maamaksu kulud, mida kliendid sihtasutusele hüvitavad. Muu tuluna kajastatakse samuti laenuvõetud ja kapitalirendilepingutelt arvestatud viivisintressid.

Lisa 13 Mitmesugused tegevuskulud

(eurodes)

	2025	2024
Käenduskahjude eraldise kulu	207 959	1 762 310
Ebatõenäoliselt laekuvate laenuvõetud ja nõuete kulu	1 805 020	1 277 657
Sihtasutuse majanduskulu	271 375	208 987
Muud	9 167	40 120
Kokku mitmesugused tegevuskulud	2 293 521	3 289 074

Käenduskahjude eraldiste moodustamist on täpsemalt käsitletud lisas 8. Ebatõenäoliselt laekuvad laenuvõetud on kirjeldatud lisas 3.

Lisa 14 Tööjõukulud

(eurodes)

	2025	2024
Palgakulu	737 244	666 010
Sotsiaalmaksud	243 290	219 783
Töötuskindlustusmaksed	4 931	4 364
Kokku tööjõukulud	985 465	890 157
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	16	14

Palgakuluna on 2025. aastal kajastatud põhikohaga töötajate töötasud 619 751 eurot (2024: 545 524 eurot) ning juhatus ja nõukogu liikmete tasud 117 493 eurot (2024: 120 486 eurot). Sihtasutuses töötas taandatuna täistööajale 15 põhikohaga töötajat ja 1 juhatus liige. Seisuga 31.12.2025 oli sihtasutuse nõukogu koosseis 7 liikmeline.

Lisa 15 Muud kulud

(eurodes)

	2025	2024
Maaelu toetavate projektide ja statuutidega seotud kulud	11 319	28 500
Kingitused ja annetused	3 827	25 333
Preemiad statuutide alusel	4 889	6 250
Muud	16 108	8 235
Kokku muud kulud	36 143	68 318

Maapiirkondade ettevõtluse elavdamiseks ja maakogukonna sidusaks arendamiseks osales sihtasutus koostööprojektides, mis aitavad tõsta maaelu mainet. Muude kulude all kajastuvad selliste koostööprojektide kulud. Välja anti parima lihavesikarjakasvataja, parima piimakarjakasvataja, parima taimekasvataja ning maamajanduserialade parima õpetaja ja õppejõu aunimetused. Tehti koostööd Junior Achievement Eesti SA-ga toetamaks maapiirkondade noorte ettevõtlikust ja töösusust. Muude kulud all kajastuvad ka maamaksu kulud, mis on seotud klientidele kapitalirendilepingute alusel renditavate maadega.

Lisa 16 Seotud osapooled

(eurodes)

ANTUD LAENUD	31.12.2024	Perioodi arvestatud intress
Tegev- ja kõrgema juhtkonna ning olulise osalusega eraisikust omanike lähedased pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	1 000 000	3 878
Kokku antud laenu	1 000 000	3 878

ANTUD LAENUD	31.12.2025	Perioodi arvestatud intress
Tegev- ja kõrgema juhtkonna ning olulise osalusega eraisikust omanike lähedased pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	1 000 000	70 060
Kokku antud laenud	1 000 000	70 060

MÜÜDUD	2025	
	Teenused	
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad		3 118
Kokku müüdnud		3 118

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused	2025	2024
Arvestatud tasu	117 493	120 486

Sihtasutuse asutajaks on Eesti Vabariik ja asutaja õiguste teostajaks on Regionaal- ja Põllumajandusministeerium.

Vastavalt avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendile avalikustatakse seotud osapooltega tehtud tehingute osas raamatupidamise aastaaruannetes informatsioon vaid nende tehingute kohta, mis ei vasta õigusaktidele või sihtasutuse sisedokumentide üldistele nõuetele või turutingimustele.

Sihtasutuse juhatusele on 2025. aastal arvestatud tasusid 89 524 eurot (2024: 87 546 eurot) ja nõukogule on arvestatud tasusid 27 968 eurot (2024: 32 940 eurot). Juhatuse liikmele on ette nähtud lahkumishüvitis kolme kuu tasu ulatuses nende tagasikutsumisel nõukogu algatusel enne volituste tähtaja möödumist.

Sihtasutus sõlmis 10. detsembril 2024. aastal põllumaa kapitalirendi lepingu summas 1 000 000 eurot ettevõtjaga, kellel oli seos sihtasutuse juhatuse liikmega. Lepingu lõppemise kuupäevaks on 30.11.2039. aasta ja intressiks 6,71%.

Kõik tegev- ja kõrgema juhtkonna valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad on saanud laene ja käendusi turutingimustel.

Lisa 17 Sündmused pärast aruandekuupäeva

Sündmusi, mis sisaldaksid korrigeerimist vajavaid asjaolusid pärast aruandekuupäeva, Maaelu Edendamise Sihtasutusel ei eksisteeri.